

ŘÍČKA SPOJUJÍCÍ

ÚZEMNÍ STUDIE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ NÁBŘEŽÍ ŘÍČKY

Ponětovice – Šlapanice – Bedřichovice – Podolí

NÁPLŇ A PODSTATA DOKUMENTU

ÚZEMNÍ STUDIE

Tento dokument je koncepční a iníciační územní studií, která se zabývá vztahem vodního toku Říčka a na něj navazujícími veřejnými prostranstvími s ohledem na širší kontext místa. Věnuje se zkoumání možných napojení těchto prostranství na jejich okolí. Pojmenovává důležité vztahy, hodnoty, potenciály a problémy v okolí. Vytvďvhuje konkrétní území, která by měla být zpracována podrobnější urbanistickou studií a u těchto území pojmenovává základní koncepční principy.

Dokument má sloužit jako základní vize řešeného území. Je podkladem pro další detailnější rozhodování v území. Slouží jako podklad pro zadání podrobnějších projektů vznikajících v řešeném území. Práce s dokumentem vyžaduje kontinuální přístup všech složek vedení města a počítá s otevřenou diskusí mezi jednotlivými obcemi, nejenom v části řešeného území.

POZNÁMKY:

- Studie respektuje stávající Územní plán sídelního útvaru Šlapanice.

- Studie se vyjadřuje a komentuje připravovaný územní plán (2. návrh ke společnému jednání – zpracovatel: URBANISMUS, ARCHITEKTURA, DESIGN - STUDIO, spol. s r.o.).

- Studie reflektuje všechny zhotoviteli známé záměry v řešeném území.

- Studie zohledňuje soukromé vlastnictví. V některých případech záměrně přichází do rozporu se soukromým vlastnictvím pozemků z důvodu poukázání na možné důležité koncepční principy.

ŘÍČKA SPOJUJÍCÍ ÚZEMNÍ STUDIE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ NÁBŘEŽÍ ŘÍČKY

Ponětovice – Šlapanice – Bedřichovice – Podolí

Objednatel

Město Šlapanice
Masarykovo náměstí 100/7
664 51 Šlapanice

Pořizovatel

Úřad územního plánování
Oddělení územního plánování a památkové péče
Městský úřad Šlapanice
pracoviště Brno, Opuštěná 9/2
656 70 Brno

Zhotovitel

společnost

Ing. arch. Michal Dvořák,
Ing. arch. Ivan Gogolák,
Ing. arch. Lukáš Grasse,
Ing. arch. Pavel Grasse
U Pivovaru 239/3
779 00 Olomouc

Zodpovědný projektant:

Ing. arch. Pavel Grasse
autorizovaný architekt ČKA 02434
T.: +420 602 743 486
E.:grasse@atlas.cz

Autorský tým:

Ing. arch. Tomáš Klapka, Ing. arch. Ivan Gogolák, Ing. arch. Lukáš Grasse,
Ing.arch. Pavel Grasse, Bc. Pavla Janečková, Ing. arch. Luboš Klábík

OBSAH

POCHOPENÍ ŘÍČKY	4
ŠIRŠÍ VZTAHY - REGION	6
LIDÉ – DOPRAVA A POHYB	10
PŘÍRODA – HODNOTY A CÍLE	12
POTENCIÁLY A PROBLÉMY	14
CHARAKTERY	16
KATALOG CHARAKTERŮ	18
01 Mezi Ponětovicemi a Šlapanicemi	18
02 Sportoviště	20
03 Záhumenní cesta	22
04 Nábřeží	24
05 Centrum	26
06 Cesta do Bedřichovic	28
07 Údolí	30
08 Mezi zahrádkami	32
09 Obecní louka	34
10 Bedřichovice	36
11 Mezi Bedřichovicemi a Podolím	38
KOMUNITY A ZÁJMOVÉ SKUPINY	40

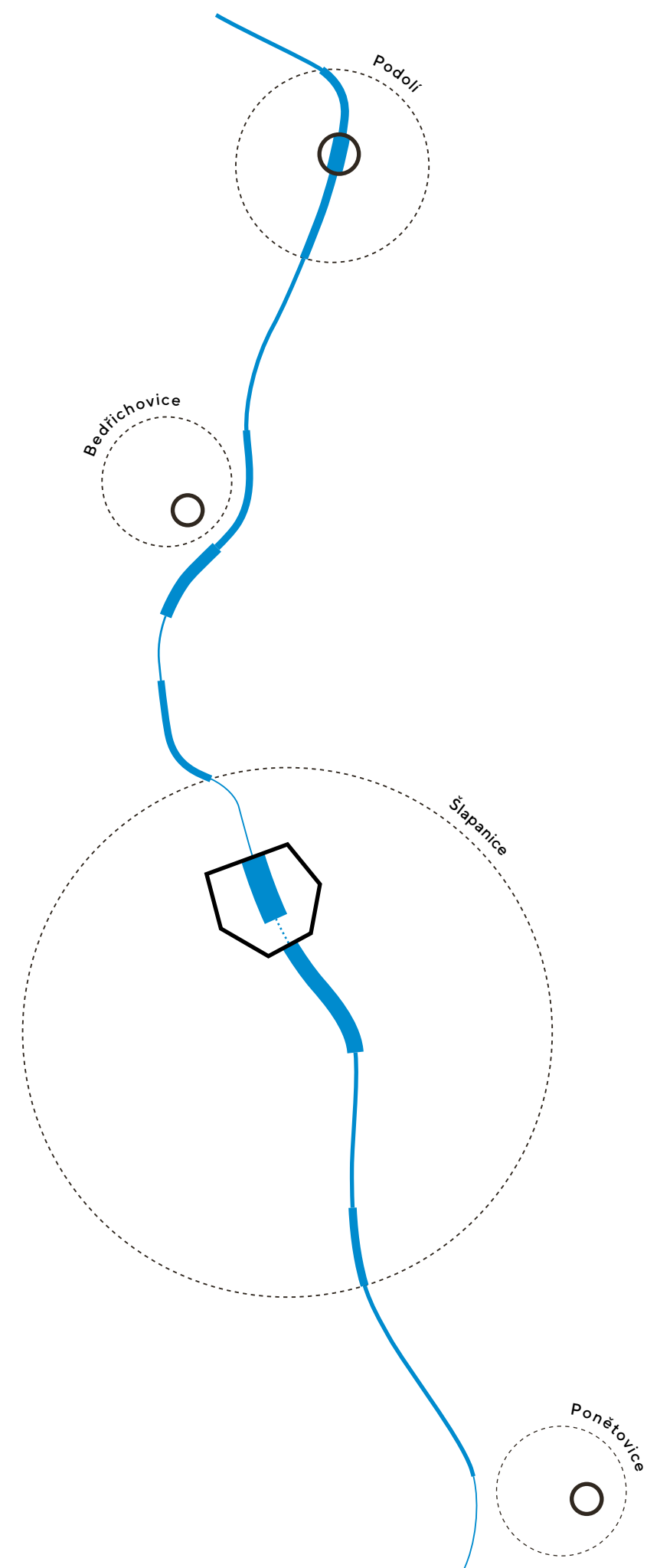
CHÁPÁNÍ ŘÍČKY

DIALOG POTOKU A OBCÍ

Říčka se klikatí krajinou a dostává se do kontaktu s jednotlivými sídli. Způsobů, jakým spolu sídla a Říčka komunikují je několik: Přímě protéká jejich centrem a hlavním veřejným prostranstvím (náměstí, náves), jako je tomu u Podolí a Šlapanic. Bedřichovice Říčka těsně obtéká a tvoří tak hranice vesnice. Ponětovicím se Říčka vyhýbá a neovlivňuje tak zásadně prostor obce.

Dalším krokem je uvědomnění si charakteru toku — to jak se Říčka chová ke svému bezprostřednímu okolí. Podle tvaru jejich břehů, místa, jekým protéká a přístupem k její hladině nebo břehu je možné definovat potenciál aktivity, kterou vyvolá.

Charakter Říčky se mění i v závislosti na tom, zda protéká přírodním, nebo urbanizovaným prostředím. I tímto faktorem je ovlivněna míra kontaktu a vlivu na život kolem ní.

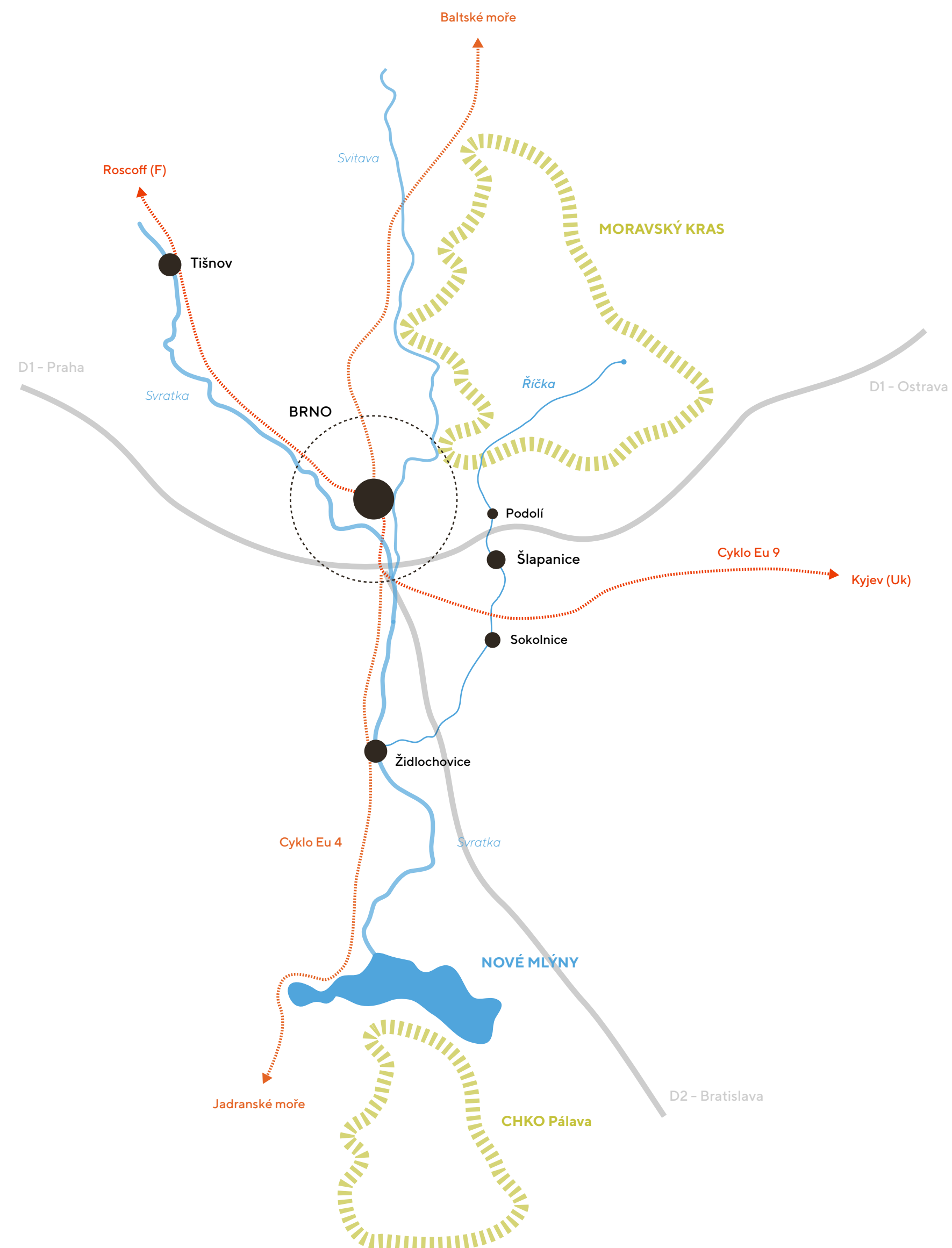

ŠIRŠÍ VZTAHY - REGION

ŘÍČKA - SPOJENÍ MORAVSKÉHO KRASU A NOVÝCH MLÝNŮ

V širším kontextu Regionu je zřejmý vztah Řičky, území Moravského krasu (pramen Řičky), vodních nádrží Nové mlýny a CHKO Pálava. Tento fakt odhaluje možný potenciál vytvoření turistické stezky, nebo cyklotrasy, která může volně kopírovat Řičku, propojit tak jednotlivé obce, kterými Řička protéká a vytvořit alternativu a doplnění k osám Evropských cyklotras, které do velké míry vedou po neoddělených trasách po silnicích.

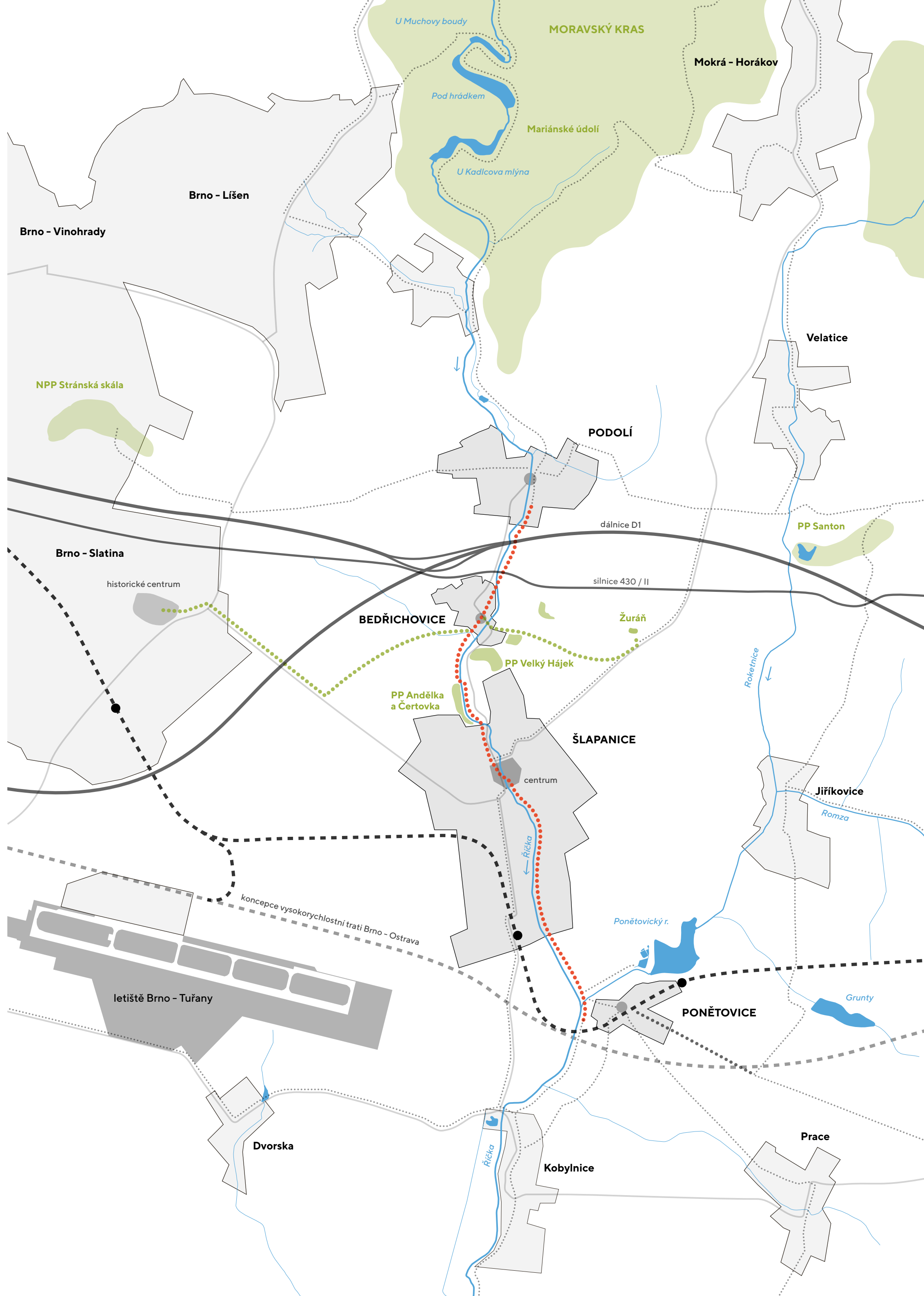
Taková trasa se může stát atraktivní a může přivést do jednotlivých obcí nové příležitosti spojené s turismem a službami.

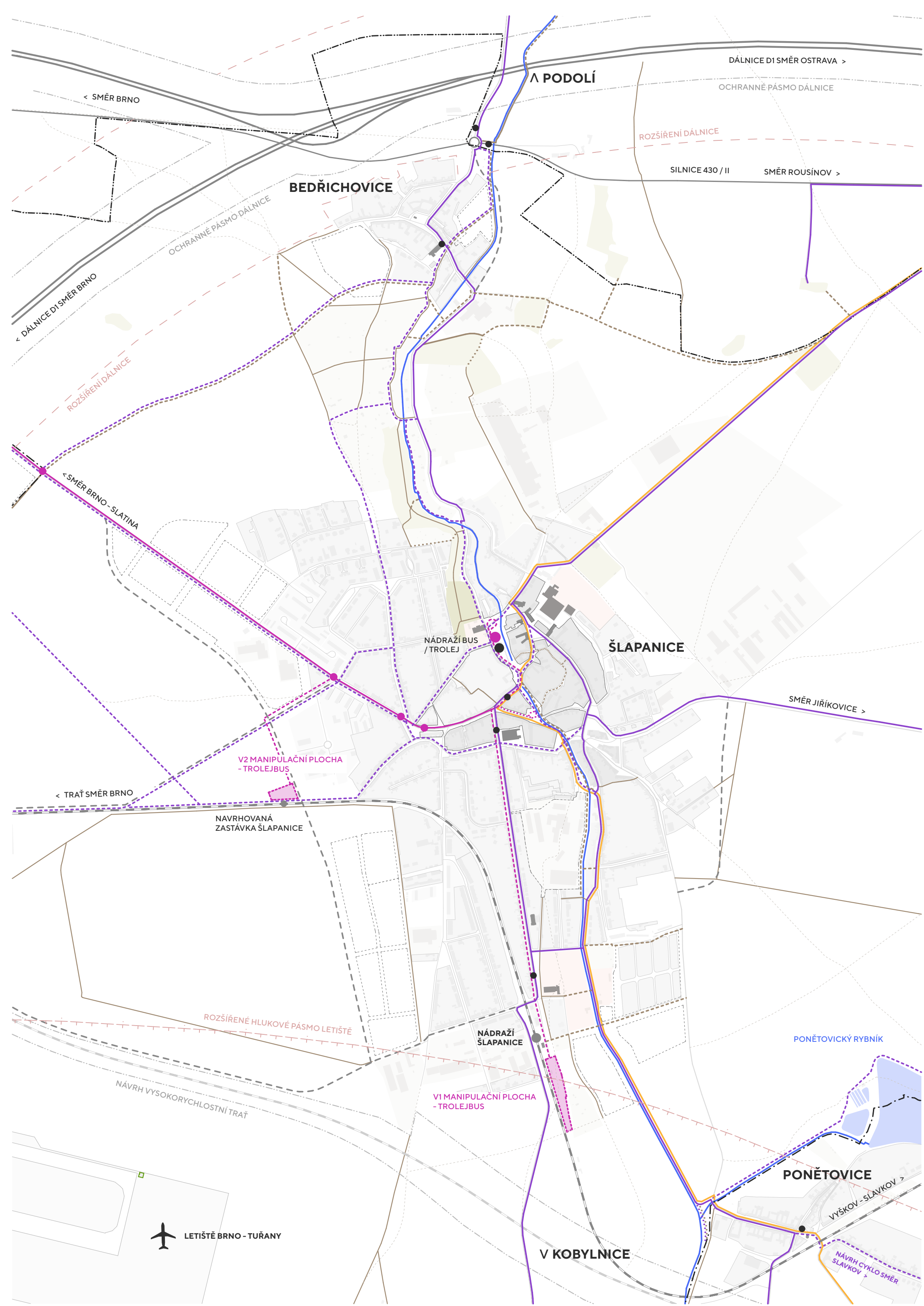

ŠIRŠÍ VZTAHY

ZÁKLADNÍ VZTAHY MEZI JEDNOTLIVÝMI OBCEMI

Situace zobrazuje vztahy mezi jednotlivými obcemi, strukturu vodních toků a ploch. Významné přírodní oblasti a památky a důležité dopravní koridory a komunikace, společně s koncepcí vysokorychlostní trati Brno – Ostrava a letiště Tuřany. Zobrazuje nově vznikající propojení ve východo – západním směru na Brno a podpoření propojení podél Řičky ve směru severojižním skrz Ponětovice, Šlapanice, Bedřichovice, Podolí a dále směrem do Moravského krasu. Tato propojenílepší především pěší a cyklo dopravu a podpoří její kontinuitu a komfort.

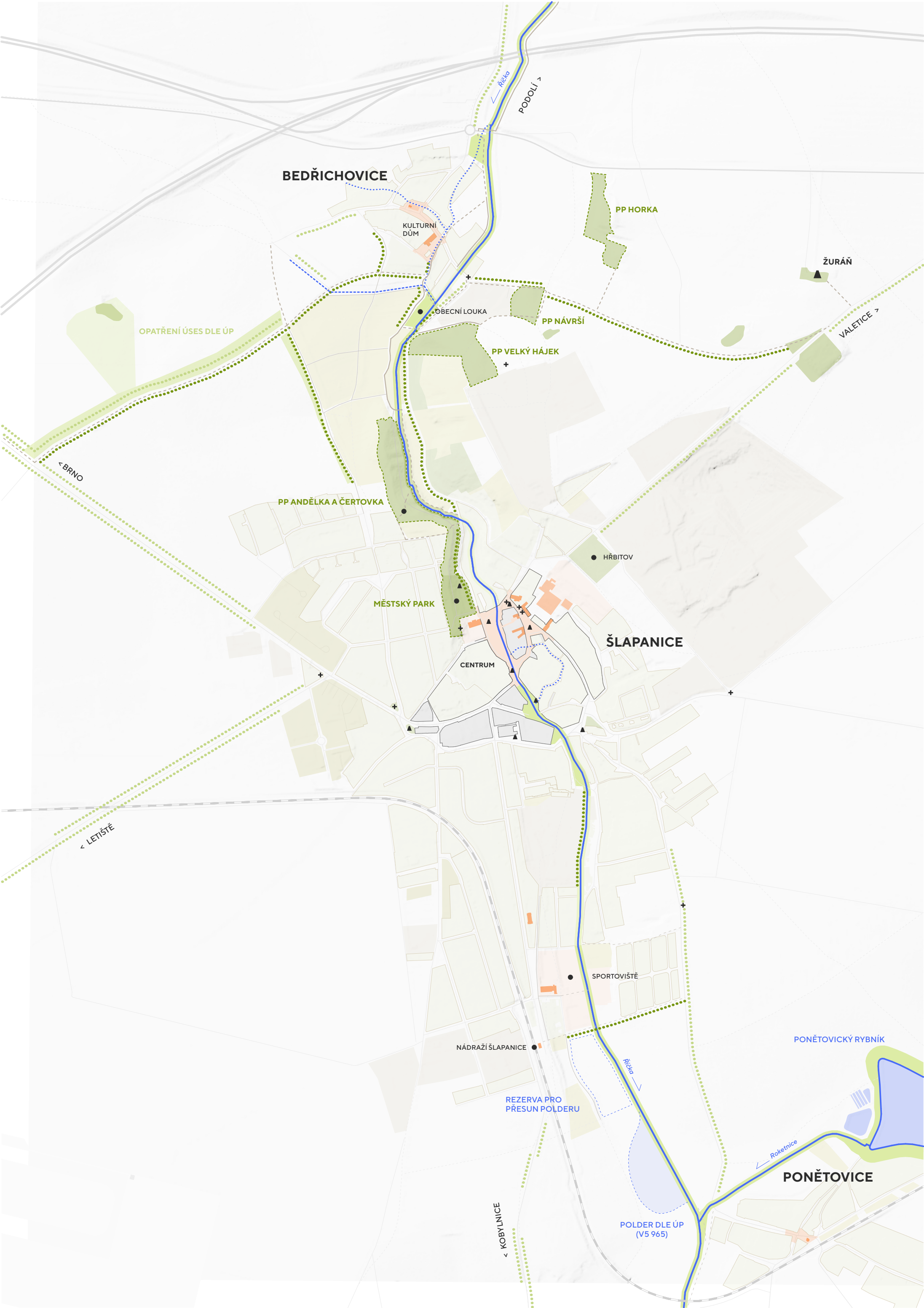
LIDÉ

DOPRAVA A POHYB

Situace popisuje dopravní síť a její rozvojové koncepce, které ovlivňují území v okolí Řičky. Zabývá se koncepcemi rozvoje cyklo dopravy, koncepcí nového trolejbusového vedení s jejími variantními řešeními a celkovou organizací hromadné dopravy na území Slapanic. Situace dále zobrazuje rozvojové a transformační plochy města.

LEGENDA

	dálnice		katastrální hranice
	silnice		významné objekty
	místní komunikace		rozvojové plochy dle ÚP
	navrhované komunikace dle ÚP		letišťe
	stávající cyklotrasy / cyklotrasy		vodní toky / říčka
	navrhované cyklotrasy / cyklotrasy		železniční trať
	vedení trolejbusu		koncepce VRT
	navrhované vedení trolejbusu		zastávky autobusů / nádraží
	rušené vedení trolejbusu		zastávky trolejbusů / nádraží
	stávající cesty		zastávky vlaku / nádraží
	navrhované cesty		
	turistické trasy		
	historické stopy cest		

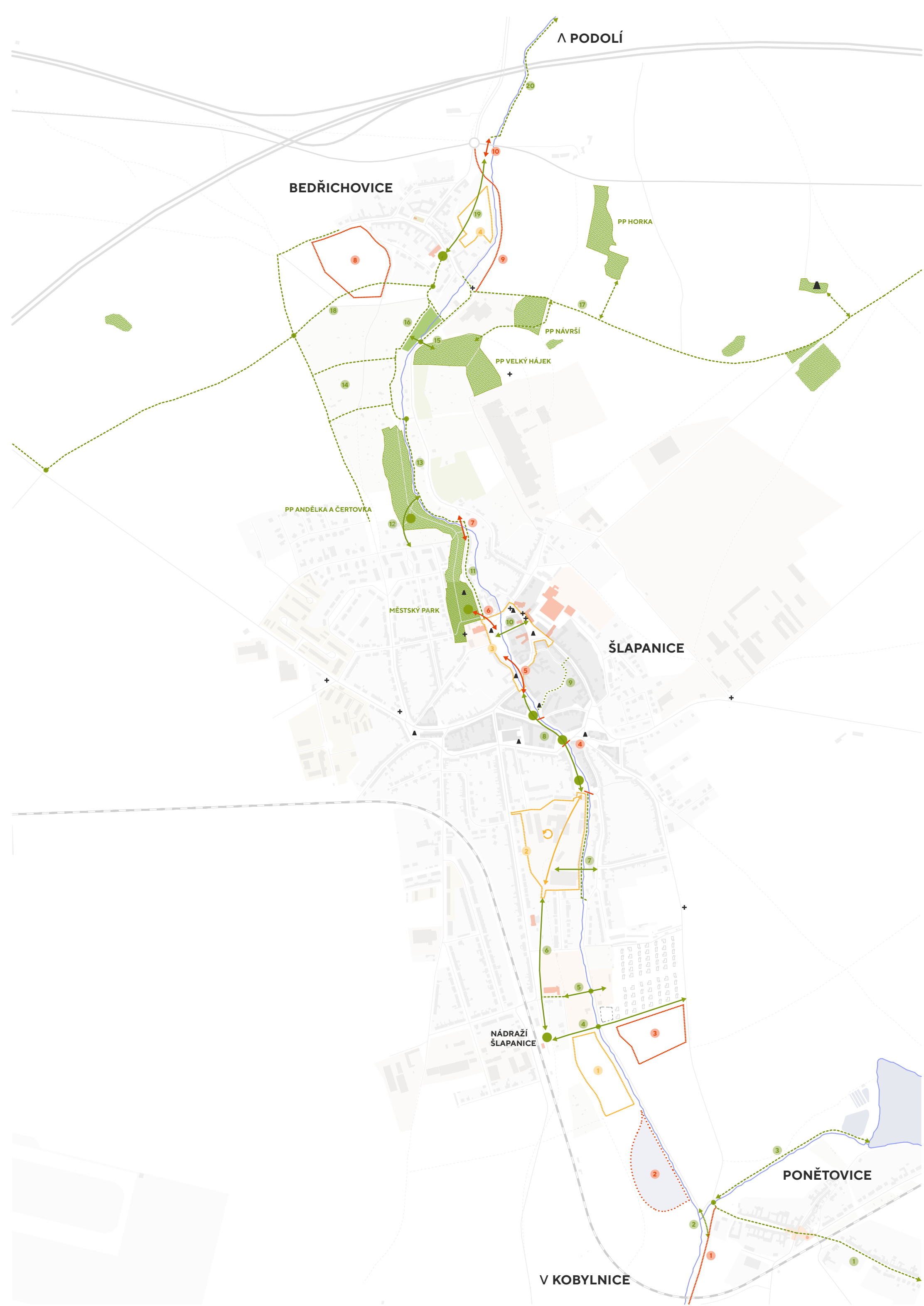
PŘÍRODA

HODNOTY A CÍLE V ÚZEMÍ

Situace popisuje přírodní hodnoty, důležité body a významné objekty v okolí Řičky. Zobrazuje četnost přírodních památek v severní části Šlapanic a soustavu rybníků u Ponětovic. Návrh se věnuje propojení a zpřístupnění těchto míst vytvořením nových a podpořením stávajících cest.

LEGENDA

	přírodní památky		intenzivní bloková struktura
	břeh		významné objekty
	významná zeleň / parky		významná veřejná prostranství
	koncepce USES		kommunikace
	zahradkové kolonie		pěšiny stav / návrh
	plocha sídliště		historické stopy cest
	bloky		památníky / křížky / důležité body
	stávající a navrhované stromořadí		
	vodní plocha		
	vodní tok		
	strouhy / zaniklá ramena		

POTENCIÁLY A PROBLÉMY

VÝKRES ZÁSADNÍCH POZNATKŮ A DOPORUČENÍ

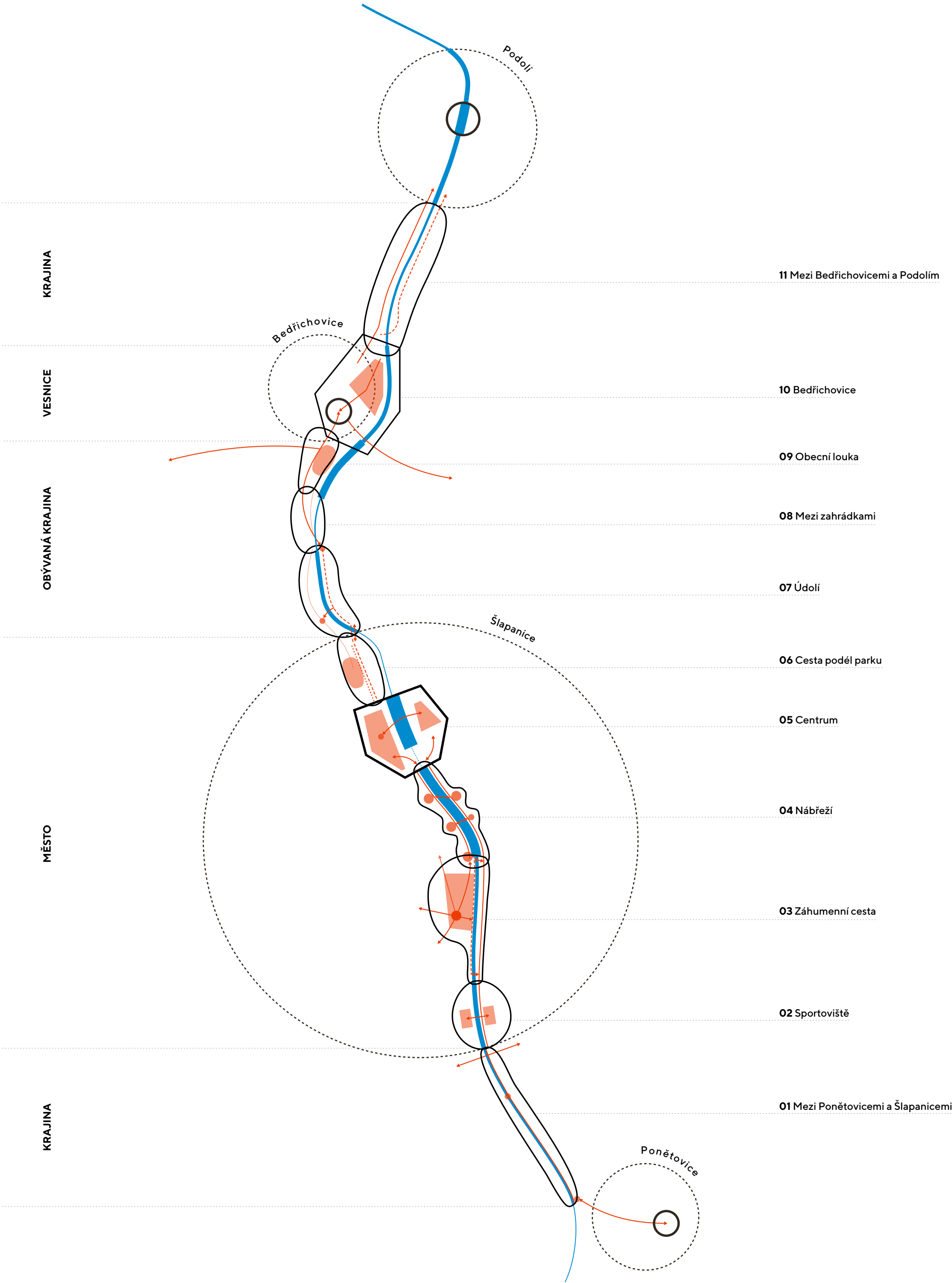
- 1 napojení cyklotrasy ze Šlapanic, přes Ponětovice, směrem na Slavkov (5097)
- 2 variantní napojení pěšiny přes soutok Roketnice a Řičky (doporučená lávka)
- 3 propojení cyklotrasy směrem na Ponětovický rybník
- 4 zakončení obce a propojení nové zástavby rodinných domů s nádražím
- 5 propojení sportovišť
- 6 propojení nové rozvojové plochy areálu ICEC se strukturou města a nádražím
- 7 nové pěší propojení do areálu ICEC
- 8 potenciál nového městského nábřeží
- 9 otevření původního koryta Řičky a propojení nábřeží s ulicí Palackého
- 10 důležité propojení dvou hlavních prostranství Šlapanic
- 11 posílení důležité osy - ulice Riegrova vedoucí podél městského parku na Bedřichovice
- 12 nová cesta na vyhlídku a propojení údolí Řičky se západní částí města
- 13 nová cesta a cyklostezka podél Řičky v údolí Andělky a Čertovky
- 14 obnovení cestní sítě mezi zahrádkami
- 15 propojení cyklostezky u Bedřichovic s přírodní památkou Velký Hájek - nová lávka
- 16 obecní louka - nová příležitost pro obecní akce
- 17 obnova cesty na Žurán a propojení přírodních památek
- 18 obnovení cesty na Brno s novou álejí
- 19 nová ulice přes rozvojovou oblast Bedřichovic
- 20 propojení Bedřichovic a Podolí podél Řičky
- 1 možné narušení kvalitního přírodního prostředí podél Řičky plánovanou cyklostezkou
- 2 nevhodné umístění koupacího biotopu / poldru
- 3 rozvojová oblast - rezerva pro rodinné domy zabírá důležitou plochu mezi obcemi
- 4 jednotlivé řešení mostních konstrukcí vytváří bariéry pro vední cest podél Řičky
- 5 chybějící bezpečné a pohodlné propojení nábřeží Řičky a centra města
- 6 chybějící bezpečné a pohodlné propojení centra města a městského parku
- 7 chybějící lávka pro pěší podél silnice na Bedřichovice
- 8 návrhem méně preferovaná rozvojová plocha Bedřichovic
- 9 hrozba předimenzování obchvatu Beřichovic
- 10 složitý přechod přes silnici 430 / II
- 1 variantní plocha pro koupací biotop / polder (samostatná studie)
- 2 důležitá rozvojová plocha areálu ICEC (samostatná studie)
- 3 městské centrum - významné městské veřejné prostranství (samostatná studie)
- 4 rozvojová plocha v Beřichovicích (samostatná studie)

CHARAKTERY

ŘÍČKA – LINIE SPOJUJÍCÍ RŮZNÉ CHARAKTERY

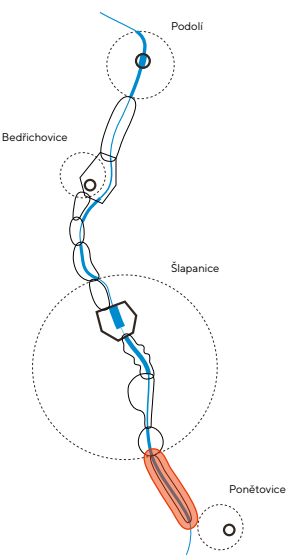
Na základě terénních průzkumů, bližšího poznání řešeného území, pojmenování základních potenciálů a problémů v území a chápání dílčích vztahů člení návrh prostředí okolo Řičky na jednotlivé úseky s rozdílnými a specifickými vlastnostmi – charaktery. Charakterů je 11. Jejich hlavním spojujícím jemnovatelem je právě Řička samotná. Vzájemně je propojuje a je jejich společným tématem. Tyto charaktery dohromady tvoří jedno prostředí které je nutné vnímat a přemýšlet nad ním jako nad celkem.

Každý charakter má v následující části dokumentu svoji dvoustranu, která se blíže věnuje jeho popisu a pojmenování hlavních potenciálů a problémů. Hlavním úkolem těchto dvoustran je jejich možné využití jako podkladu při zadávání jednotlivých navazujících zpřesňujících dokumentací, zpracovávajících části řešeného území. Zpracovatel navazujících dokumentací tak bude mít v ruce podklad, který obsahuje základní informace o území s ohledem na širší kontext.

01 MEZI PONĚTOVICEMI A ŠLAPANICEMI

KRAJINA

Hodnotou území mezi Šlapanicemi a Ponětovicemi je především převaha přírodní složky a jeho otevřenost – jakási pomlka, která podporuje svébytnou existenci obou obcí. Jakýkoli větší rozvoj zástavby a aktivity v tomto území zapříčiní postupné srůstání obcí a úbytek důležité plochy krajiny.

Návrh komentuje rozvojové plochy v území a navrhuje alternativní řešení tak, aby město neztratilo příležitost rozvoje a přitom zachovalo hodnotu území, která mimo jiné odkazuje na historické události v okolí (bojiště).

Řička touto oblastí protéká širokým, divoce zarostlým korytem, které se stává vhodným prostředím pro rozvoj biodiverzity. Je vhodné v tomto území, s pomocí odborníků, podporovat tento charakter vhodnými zásahy, které podpoří kvalitu koryta. Návrh umožňuje vybudování biotopu a nabízí pro jeho umístění alternativní polohu s odkazem na problematiku rozšiřování obce. Biotop může nahradit obci zaniklou nabídku vodní rekreace. Případný zásah by měl respektovat přírodní charakter území. Návrh také poukazuje na hodnotu soutoku Řičky a Roketnice a komentuje záměr vytvoření cklostezky v tomto území.

LEGENDA

- objekty
- významné budovy
- asfaltové komunikace
- chodníky
- významná zeleň - parky
- mlatový povrch
- vodní toky - Řička
- břehy
- křížky / pomníky
- stávající stromy
- návrh - cesty / plochy
- návrh nové zástavby
- varianty řešení
- navrhované stromy
- důležitá propojení
- možná propojení
- navrhované dominanty
- návrh - lávka / brod
- vymezení charakteru

01 Cesta podél potoka Roketnice vytváří potenciál propojení cyklo a chodců směrem k Ponětovickému rybníku - oblastí s možným rekreačním potenciálem.

02 Hodnotné území soutoku Roketnice a Řičky, nedoporučujeme realizovat cyklostezku s asfaltovým povrchem. V ideálním případě by se měla stezka soutoku vyhnout, nebo překonat soutok lávkou.

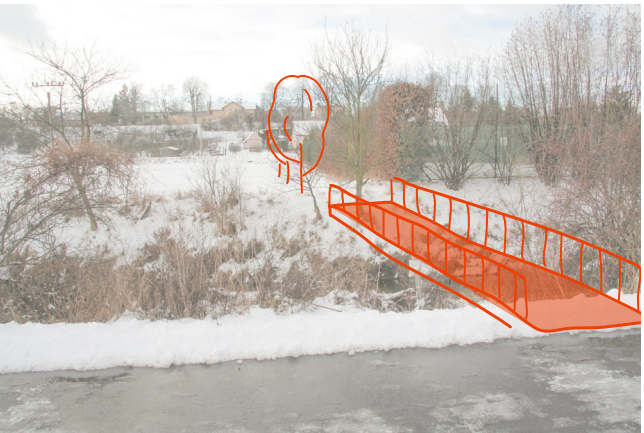
03 Přírodní charakter Řičky s širokým a divoce zarostlým korytem. Návrh doporučuje maximálně podporovat biodiverzitu v území.

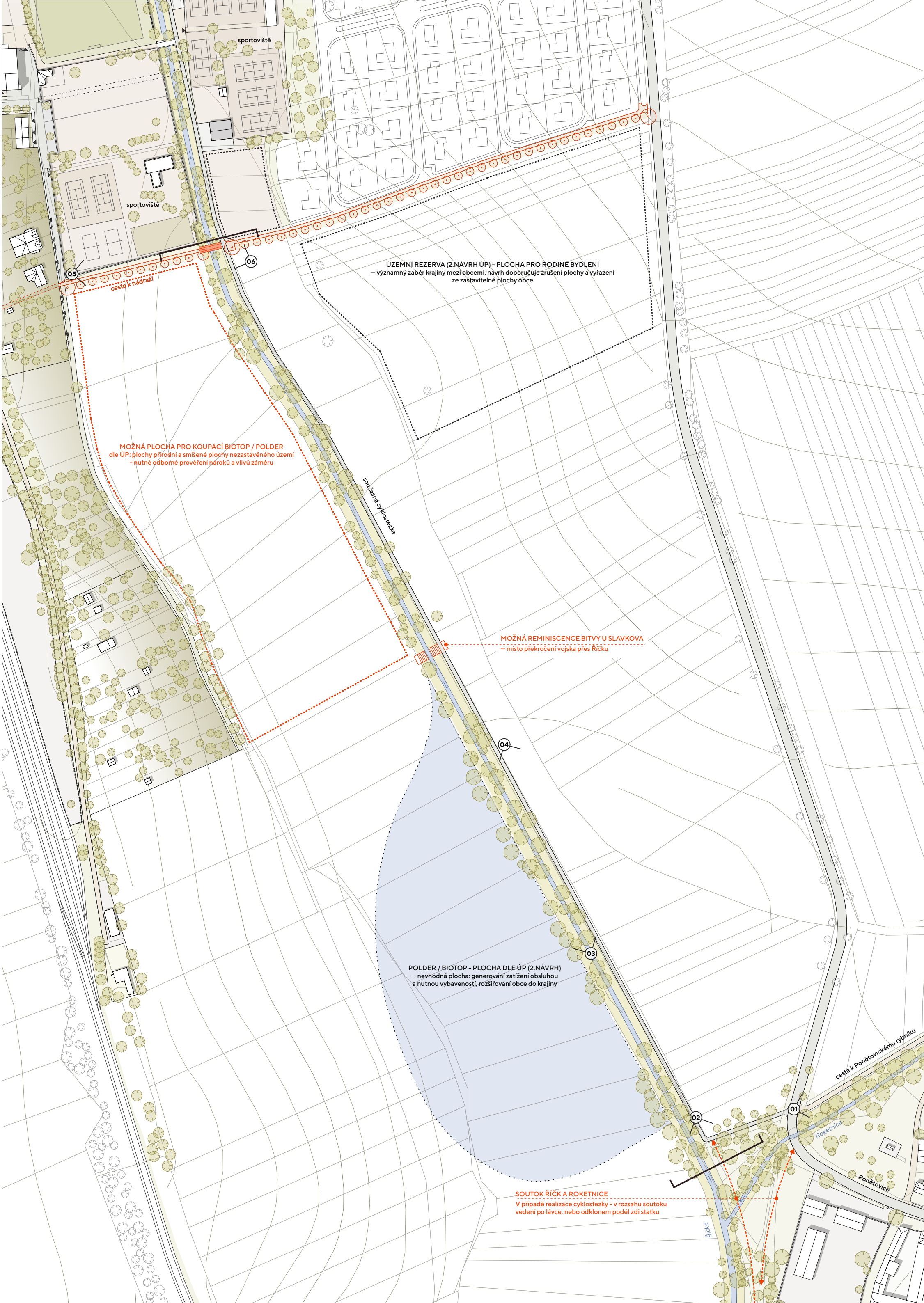
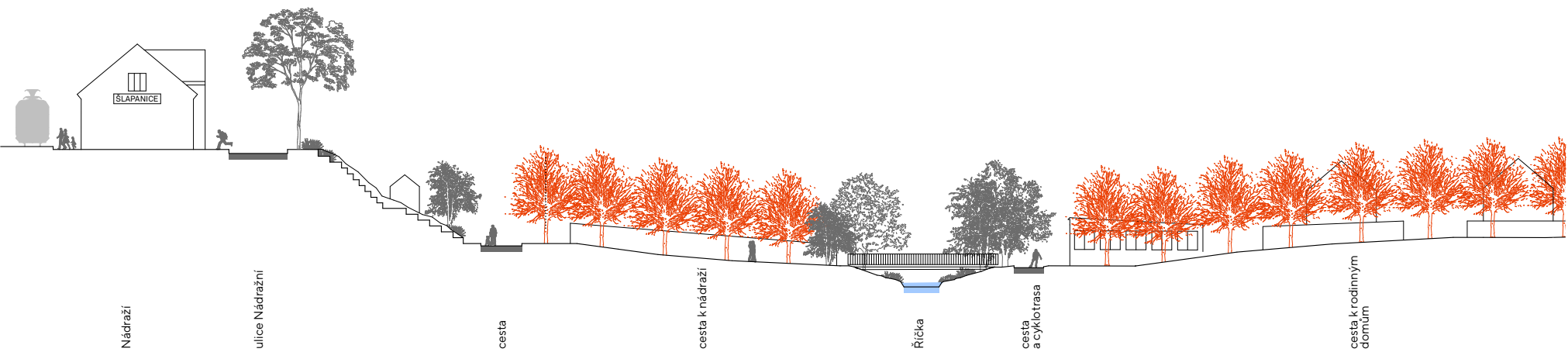
04 Stávající cyklostezka - doplnění laviček k odpočinku cyklistů, turistů a místních obyvatel.

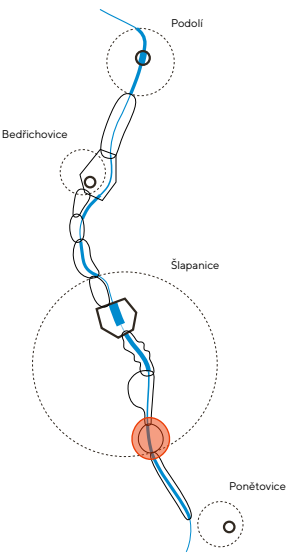
05 Navržená cesta se stromořadím, zakončující Šlapanice a propojující nově navrženou oblast rodinných domů s nádražím vytváří komfortnější spojení nejenom pro nové obyvatele.

06 Nová lávka přes Řičku je důležitým prvkem cesty propojující ulici Ponětovská a vlakové nádraží.

02 SPORTOVIŠTĚ
MĚSTO

Městská sportoviště jsou významným místem ve městě. Společně s halou a Sokolovnou představuje značnou část především sportovních aktivit. Sportoviště jsou provozována několika subjekty. Společně však utvářejí celek, který by měl fungovat dohromady. Říčka v tomto případě rozděluje jednotlivé areály od sebe a komplikuje tak pohyb mezi nimi. Návrh vytváří propojení, které podpoří jednotu sportovišť a zpříjemní jejich využívání. Důležité je uvažovat o areálech jako o součásti městské struktury a proto návrh upozorňuje na stávající a možná propojení, které podporují prostupnost v území.

Pozitivní vlastností sportovišť je jejich kompaktnost. Možný rozvoj sportovišť by se měl koncentrovat do blízkosti těch současných tak, aby se sportoviště mohla vzájemně podporovat a doplňovat. Větší atraktivitě pomůže také větší otevření areálu svému okolí a to jak fyzicky (když to režim sportoviště dovolí) tak vizuálně. Vhodným postupem může být i otevření areálů směrem k Říčce, kolem které probíhá cyklotrasa a projíždí potenciální návštěvníci. Toto otevření povede i k větší kultivaci břehů.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Říčka		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Propojení břehů lávkou poskytuje provozu sportovišť nový komfort a možnosti v jeho fungování. V případě veřejné cesty pak poskytuje lepší prostupnost územím.

02 Sportoviště fungují jako areály a proto je nutné klást důraz na zachování již stávajících prostupů územím, především pro pěší. Cesta vedoucí z ulice Jana Dvořáka nahoru k Ponětovské.

03 Vytvoření otvorů, nebo průhledů v oplocení hřiště může zvýšit atraktivitu sportovišť a větší komunikaci mezi dnem uvnitř a vně při zachování funkce plotu.

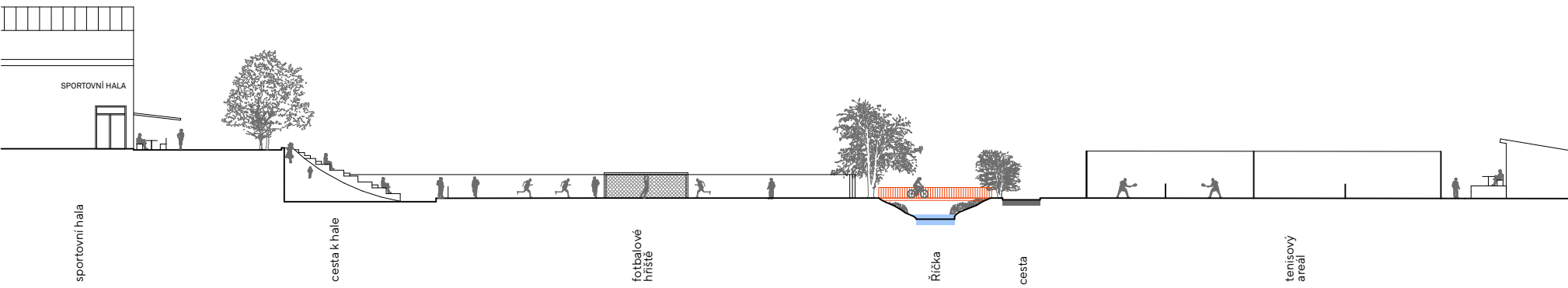
04 Propojení skrze areál sportoviště může být vedeno několika místy. Vždy záleží na dohodě s majiteli pozemků a provozovateli. Návrh upozorňuje na možná propojení a jejich výhody.

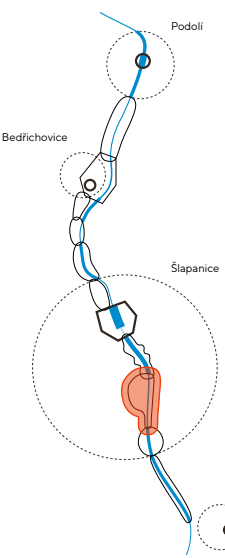
05 Jeden z možných prostupů, navazující na ulici Smetanova a procházející přes soukromý pozemek. Propojení může zvýšit komfort uživatelů areálů a přinést benefity majiteli pozemku.

06 Návrh nových spojení z ulice Dlouhá směrem k plánované výstavbě rodinných domů v ulici Ponětovská (vlevo) a směrem ke sportovištím (vpravo).

03 ZÁHUMENNÍ CESTA
MĚSTO

Významnou úlohu v přeměně území podél Řičky sehraje v budoucnu města možný rozvoj a výstavba v areálu ICEC. Jde o významnou a perspektivní plochu v majetku města. Důležitým krokem bude zpracovat pro území samostatnou urbanistickou studii, která bude klást důraz na rozmanitost typologie, funkce zástavby a vhodnou strukturu veřejných prostranství s napojením na tu stávající. Návrh koncepčně zobrazuje možná důležitá propojení a návaznosti v území. Doporučuje spracování posudků na možnou historickou kvalitu některých objektů v areálu, které by mohly odkazovat na historii místa a zachovat tak jeho charakter. Existující průzkumy a materiály mají být podkladem pro navazující studii.

Důležitý je i vztah budoucí nové lokality k Řičce, která je na druhém břehu lemována soukromými zahrádkami domků. Návrh definuje princip, jakým se zachovat k nábřeží Řičky tak, aby na straně současného areálu mohlo sloužit veřejnosti a přitom nabízelo dostatečné soukromí pro stávající obyvatele. Doporučuje, aby se v této části stalo nábřeží intimnějším veřejným propojením podél Řičky s návazností na novou lokalitu a původní strukturu města.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Návrh podporuje intuitivní břehu se zahrádkami a navrhuje v takovém případě vedení cesty jen na protějším břehu v úseku od sportoviště až po areál statku v ulici Čechova.

02 Současný stav některých lávek a mostů vytváří v místech navrhovaných cest podél Řičky značné bariéry, které je v případě rekonstrukce a nových lávek potřeba eliminovat.

03 Pěší lávka, která umožní pohodlné propojení nové lokality areálu ICEC s ulicí Kosmákova.

04 Ulička mezi domky ve vlastnictví města, která navazuje na navrženou lávku. Nové vydláždění uličky až na hranu silnice upozorňuje na její existenci a důležitost.

05 Návrh předpokládá otevření areálu a s veřejně přístupným břeh. Po něm vede cesta lemovaná stromy, které vytvářejí vizuální bariéru a cloní tak novou zástavbu od soukromých zahrádek.

06 Další z bariér mostu, která brání k plynulému pohybu podél Řičky, na které by měl být v případě rekonstrukce brán ohled.

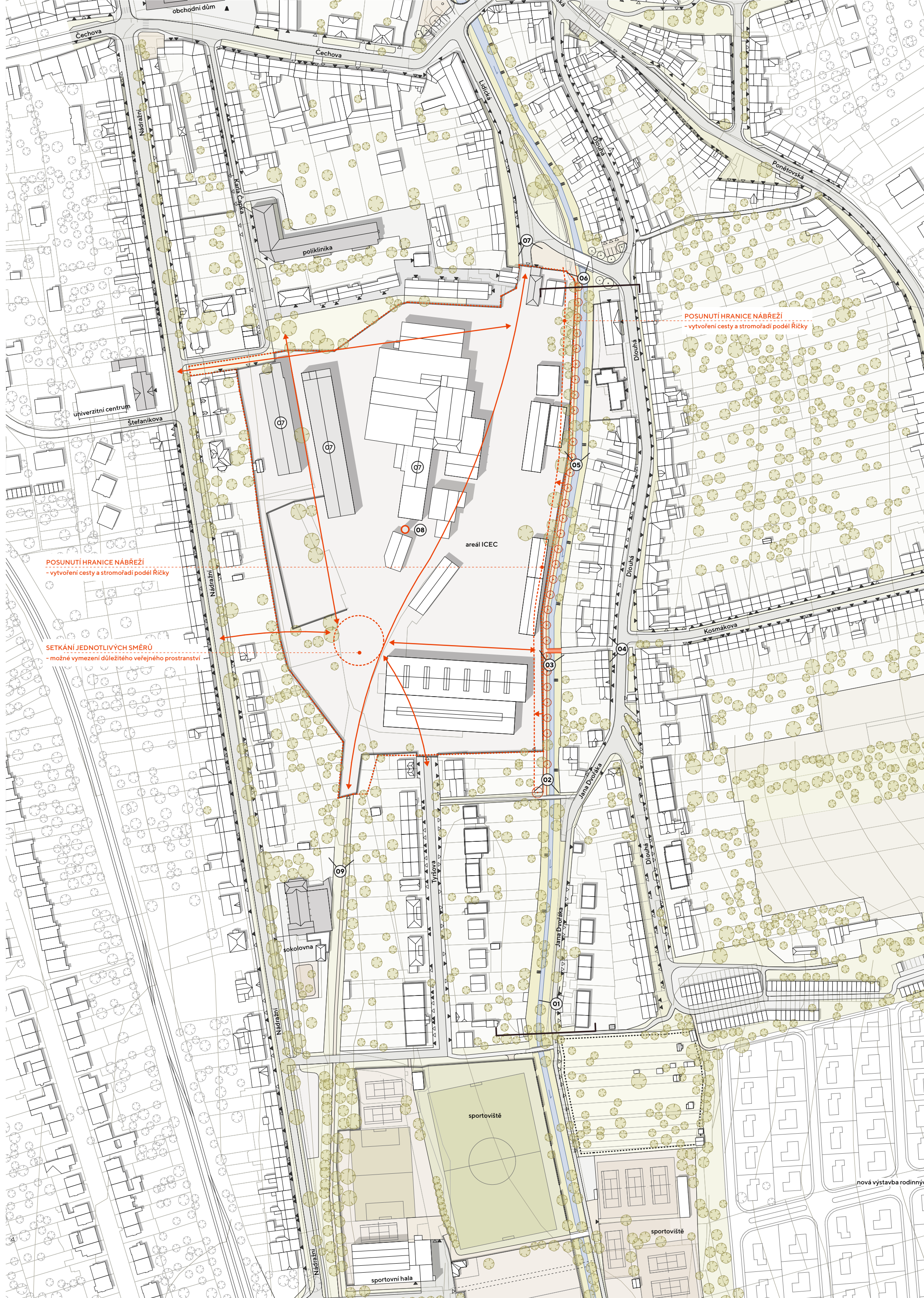
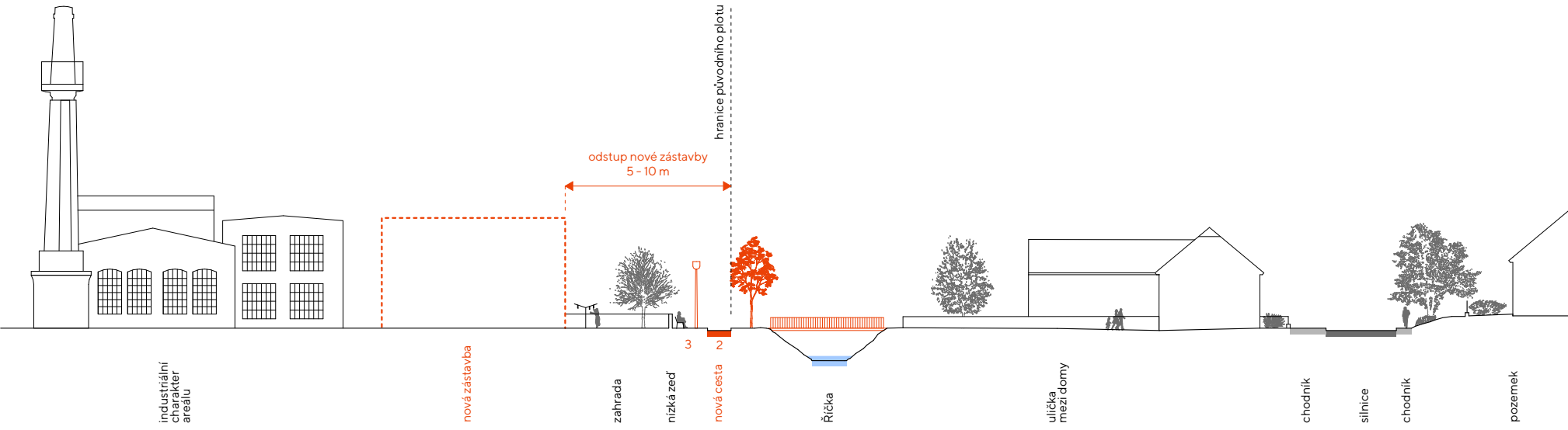
07 V areálu ICEC je několik objektů s možnou urbanistickou, historickou a estetickou hodnotou. Návrh doporučuje zpracování posudků objektů s ohledem na tyto hodnoty.

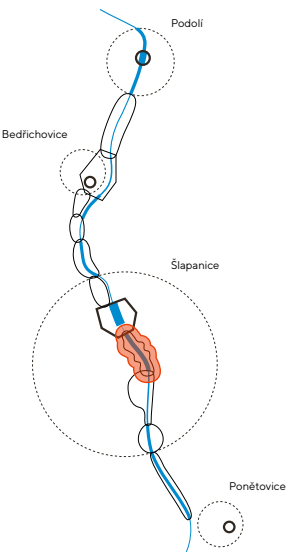
08 Komin vytváří charakteristickou dominantu a orientační bod nejenom v areálu ale v panoramatu celého města. V případě rozvoje této oblasti by se mohl stát odkazem na charakter místa.

09 Původní stopa vlečky, vedoucí do areálu z jižní strany, by se v případě rozvoje území mohla stát důležitou spojnicí nové zástavby, nádraží a navazující ulice Nádražní a Kobylnická.

04 NÁBŘEŽÍ
MĚSTO

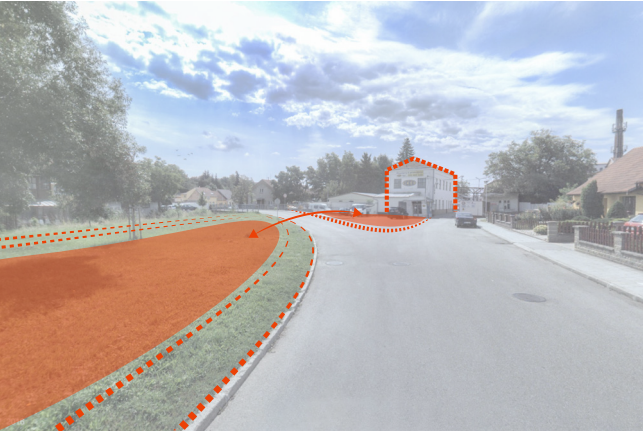
Řička v místě mezi areálem ICEC a centrem protéká travnatým korytem mezi historickou zástavbou středu obce. Vývoj tohoto území dal v historii vzniknout podél potoka několika zajímavým prostranstvím, sevržených mezi domy a vysoké zdi. Návrh pojednává tři hlavní prostranství, která jsou navržena podél nábreží, které spojuje rozvojovou oblast areálu ICEC s centrem města.

Podél nábreží vede v současné době pohodlná pěší cesta lemovaná lampami. Návrh doplňuje na druhém břehu cyklostezku, společně s cestou pro pěší, tak, aby se zvýšilo pohodlí a prostupnost územím.

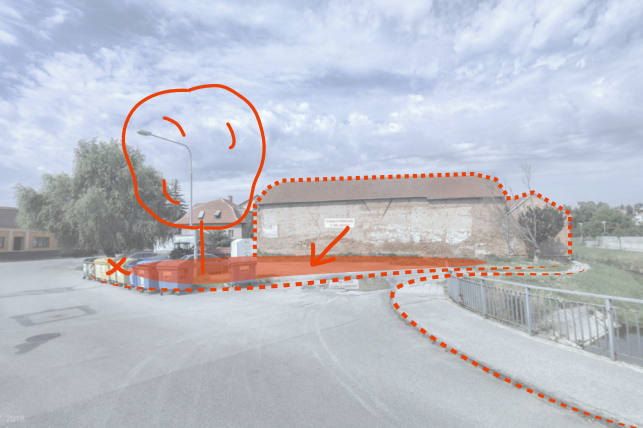
Návrh vytváří ve stopě bývalého koryta Řičky pěšinu, která by propojila nábreží s ulicí Palackého. Klade důraz na zachování intimitu soukromých zahrad. Cesta korytem je lemovaná ovocnými stromy a podél ní jsou umístěny lavičky. Vzniká klidné místo pro posezení a odpočinek v útrobných zahrad vnitrobloku.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

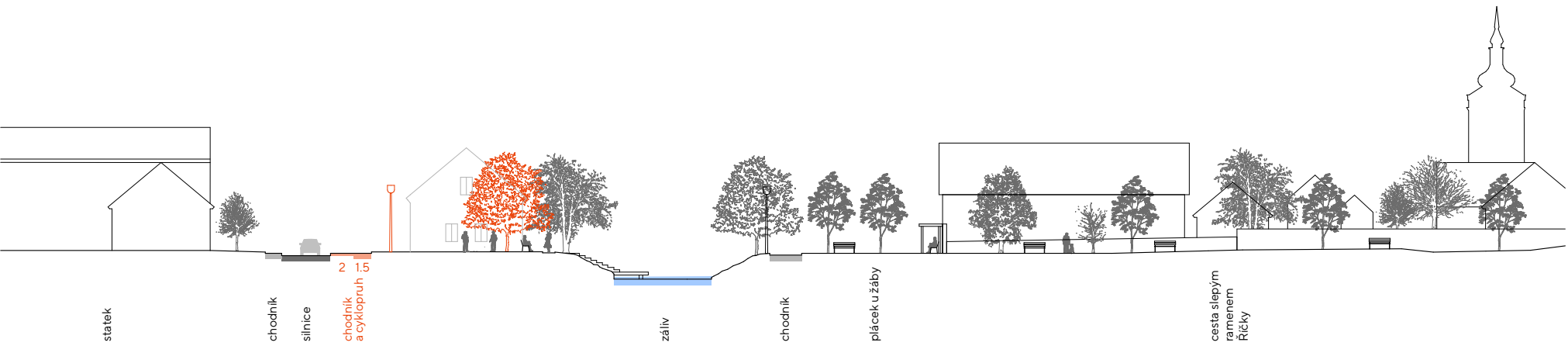
01 Předprostor areálu ICEC jako vstupní brána do nové lokality. Nové cesty a chodníky lemující travnatou plochu před areálem se s jeho rozvojem stanou hlavním propojením s centrem města.

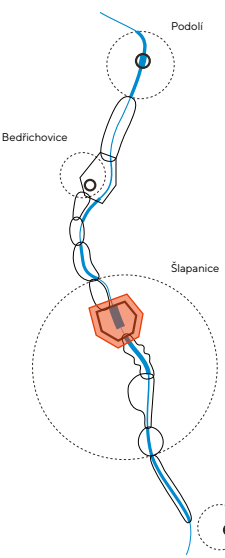
02 Plocha před statkem v ulici Čechova by se mohl stát prostorem, do které se může otevřít fasáda současné stodoly a využít tak lukrativní pozice vedle nové stezky pro cyklisty a pěší.

03 Plocha točny trolejbusů se může stát místem odpočinku s přístupem k vodě s možným vytvořením zálivu. Může zde vzniknout posezení, hřiště na petanque, nebo dětské hřiště.

05 CENTRUM
MĚSTO

Centrum Šlapanic je nejvýznamnější částí města. Jeho jádro je tvořeno dvěma hlavními prostranstvím, které jsou od sebe odděleny Říčkou a špalíčkem domů. Náměstí – hlavní veřejný prostor, který obklopují významné instituce města – doplňuje druhé prostranstvím, které představuje nové trolejbusové a autobusové nádraží s parkovou plochou. Jde o místo příjezdů a jezdů obyvatel Šlapanic a tak se stává místem každodenního pohybu lidí. Dostavbou západní hrany špalíčku vznikne nábreží s novými domy, které budou obsluhovat prostor nábreží.

Důraz je kladen na propojení těchto dvou důležitých prostranství a také na bezpečnou a pohodlnou prostupnost centrem, především v severo – jižním směru k městskému parku a dále do Bedřichovic. Návrh usměrňuje dopravu tak, aby minimalizoval její plošné nároky. Na místě současného autobusového nádraží vzniká nová parková plocha.

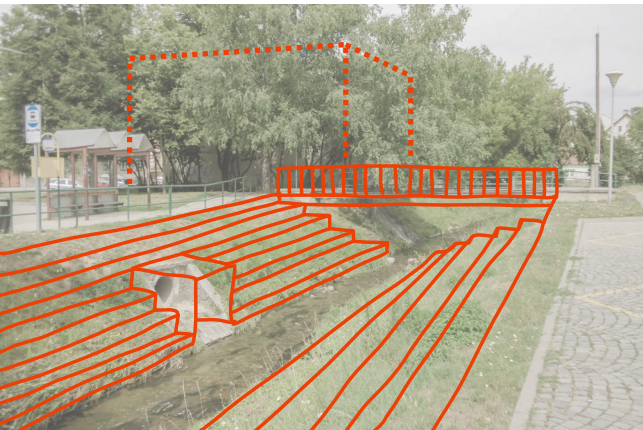
Návrh koncepčně a iniciačně pojmenovává základní potenciály a problémy v tomto území a doporučuje, aby se centrem Šlapanic zabývala samostatná podrobná studie s důrazem na kvalitu zpracování veřejného prostranství a jeho prostupnost a dopravní řešení.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křížky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

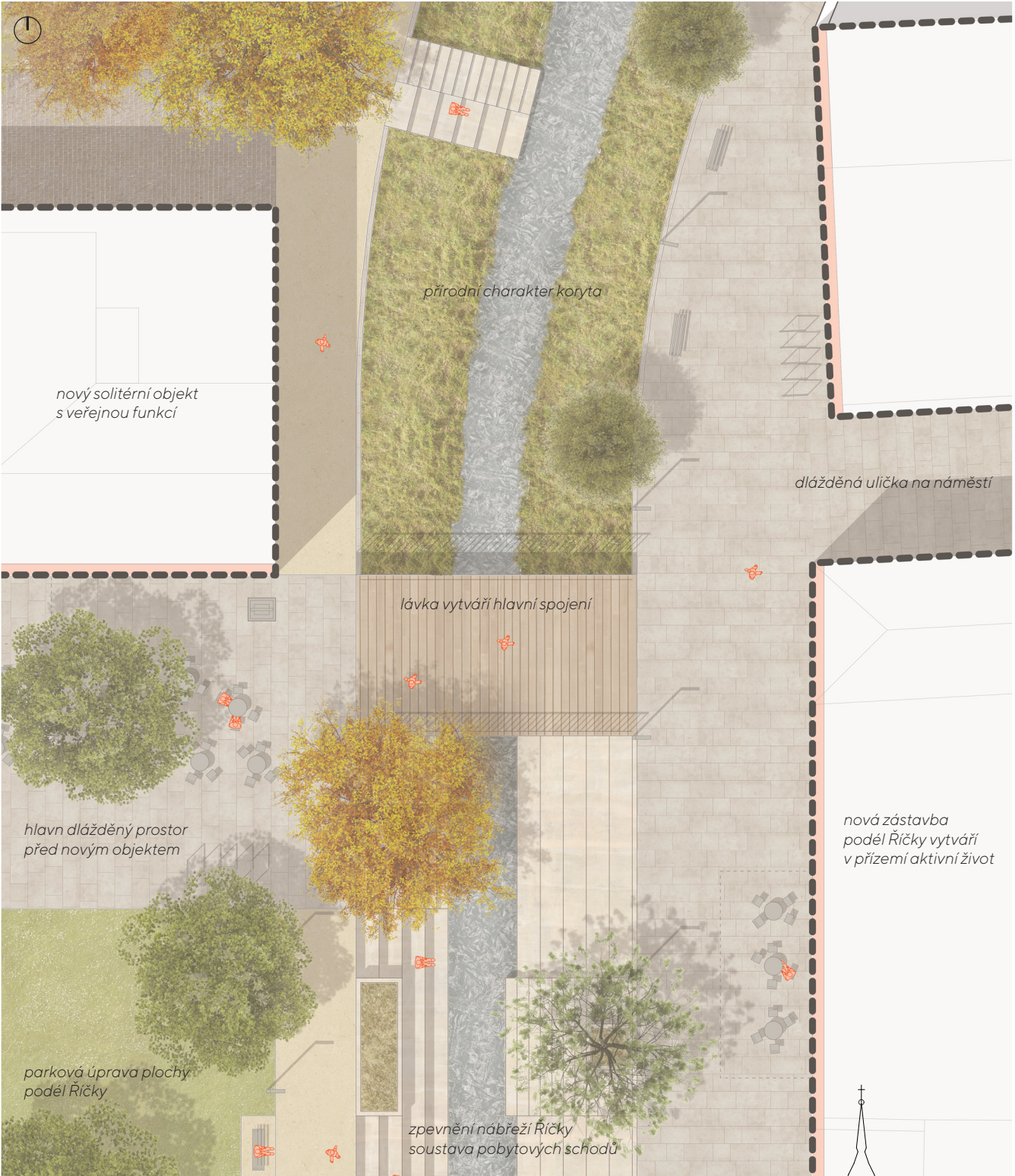
01 Reorganizace komunikací v území centra města vytvoří bezpečnější a komfortnější cestu pro pěší a cyklisty a zároveň zřehlední dopravní situaci.

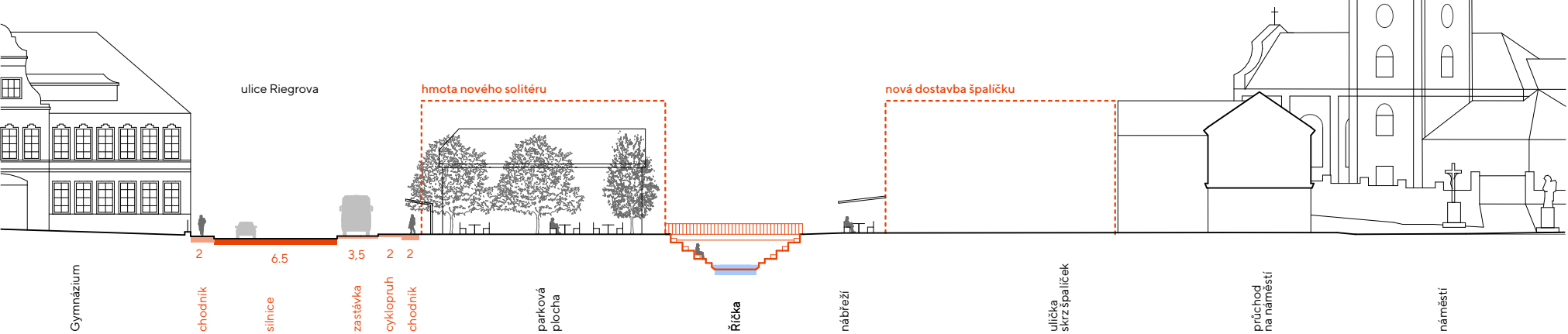
02 Nábreží Řičky se v centru stává atrakcí a vodním prvkem. Zpevnění přehřů umožní kontakt s hladinou. Nový objekt s veřejnou funkcí vytváří dominantu v prostoru kolem Řičky.

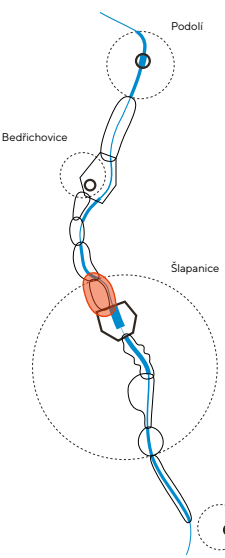
03 Důležitá propojení obou prostranství skrze prostřední špalíček, který představuje možné lukrativní stavební parcely, na kterých mohou vyrůst domy obsluhující nábreží podél Řičky.

DETAIL 1: 500 Okolí Řičky v centru – Řička se stává součástí veřejného života a vytváří pro obyvatele a návštěvníky příjemné městské prostředí pro pobyt a čekání na autobus či trolejbus.

06 CESTA PODÉL PARKU
MĚSTO

Ulice Riegrova je důležitou osou, vedoucí z centra Šlapanic směrem k Bedřichovicím. Její nejvýznamnější část tvoří hranici areálu městského parku. Ten je (společně s objektem bývalého zámku) významným prostranstvím města a jeho dobré fungování je závislé na pohodlném a bezpečném propojení parku s centrem a okolní zástavbou. Řička v tento okamžik mizí v útrobách zahrad bloku, který kopíruje ulici Riegrova. Návrh záměrně nenavrhne cestu podél potoku intimitu zahrad a návrh se proto věnuje koncepci ulice.

Návrh definuje parametry uličního profilu tak, aby bylo umožněno vytvořit komfortní spojení Šlapanic a Bedřichovic a to především pro pěší a cyklisty. Minimalizuje profil silnice, aby umožnil co nejlepší spojení s centrem. Určující hranicí je navržené stromořadí, které vytváří hranu ulice a dotváří její reprezentativní charakter. Případná úprava uličního profilu počítá s posunutím plotu, který uzavírá areál parku. Při případném posouvání plotu je doporučeno dbát na vizuální podobu plotu tak, aby odpovídal parametřům významného městského parku.

LEGENDA

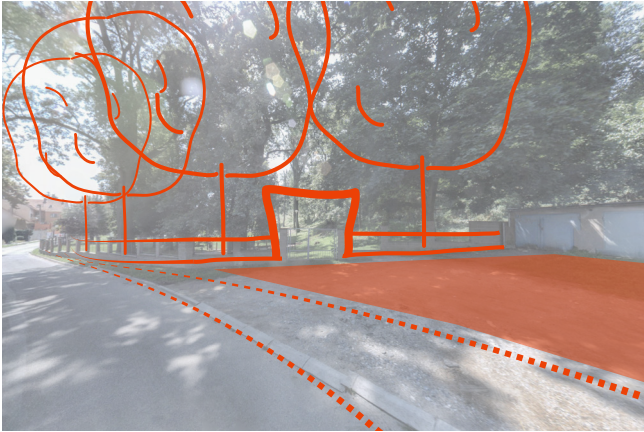
	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Důležité místo k řešení – rozšíření plochy u Gymnázia tak, aby došlo k lepší prostupnosti dopravně komplikovaným územím a zdůraznění nového vstupu do areálu.

02 Znázornění úpravy profilu ulice Riegrova podél parku. Vzniká tak nový prostor podél parku pro cyklopruh a chodník. Podrobnější popis viz řez územím ve spodní části stránky.

03 Severní vstup do městského parku je důležitým okamžikem při příchodu od Bedřichovic a svou reprezentativností může přilákat do areálu návštěvníky a akcentovat jeho důležitost.

04 Upravený profil ulice pokračuje i dále podél přírodní památky Andělka a Čertovka až k bodu kde silnice překračuje Řičku.

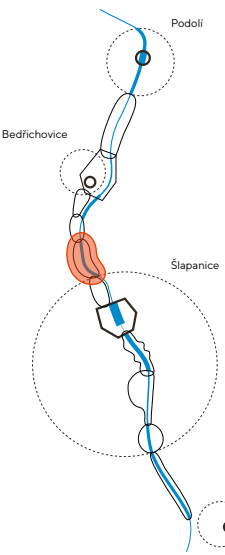

05 V místě překročení Řičky je navrženo rozšíření mostovky tak, aby bylo možné vytvořit místo pro cyklopruh a chodník, které na stávajícím mostu zcela chybí a pohyb zde se stává nebezpečným.

06 Skrytá Řička protékající soukromými zahradami.

Údolí přírodní památky Andělka a Čertovka má ráze přírodní charakter. Při východu z města se cyklisté a pěši dostávají na nově navrženou cyklostezku, která se klikatí mezi Říčkou a zahrádkami. Jde o stinné chladné místo zastíněné vysokými stromy, sevřené mezi dvěma svahy. Andělka a Čertovka patří mezi skupinu několika přírodních památek v okolí, představujících území s pestrou škálou živočichů a rostlin.

Návrh přistupuje k místu s respektem k jeho divokosti a do jeho vzezření mnoho nezasahuje. Je doporučeno preferovat přírodní, jednoduché materiály při výběru laviček a dalších prvků. Návrh nedoporučuje asfaltový povrch cyklostezky (možné použití například ztuhlého šterku, nebo jiných materiálů, které nenaruší charakter břehů). V případě úprav koryta Říčky je vhodné podporovat biodiverzitu okolí toku a jeho přírodní charakter s minimálními zásahy do břehů potoka.

Návrh se zabývá možnými propojeními údolí s okolní zástavbou a novému spojení s vyhlídkou nad Říčkou, které obohatí a zatraktivní strukturu cest v přírodní památce.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Říčka		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křížky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Začátek navržené cyklostezky navazuje na chodník podél silnice mezi Šlapanicemi a Bedřichovicemi. Dochází tak k pohodlnému a bezpečnému propojení obou obcí.

02 Cyklo a pěší stezka mezi Říčkou a plotem zahrádek. Její realizace musí brát ohled na charakter přírodních břehů a zasahovat (zpevňovat) je jen v nutných případech.

03 Navržené překonání Říčky brodem a nová pěšina na vyhlídce. Překonání říčky v tomto případě nenarušuje charakter místa a vytváří obohacující prvek v cestě na vyhlídku.

04 Nová pěšina se v Anděлке a Čertovce napojuje na již existující cestu, vedoucí z vyhlídky směrem do Bedřichovic.

05 Vyhlídka v Anděлке a Čertovce je příjemným zpestřením cesty a bodem, ležícím na spojení údolí a obytné oblasti města. Jde o místo odpočinku a zastavení, podpořené novým posezením.

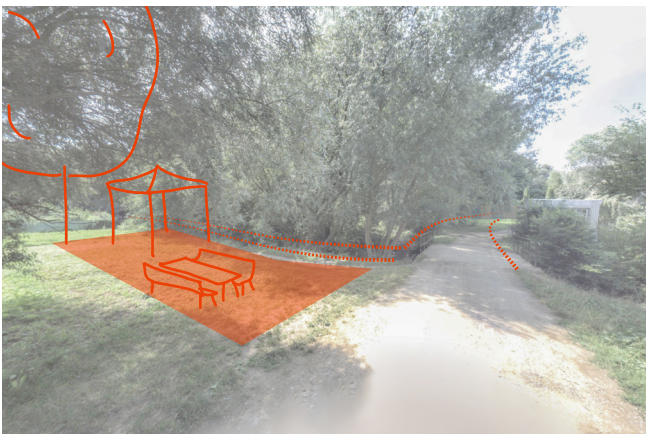
06 Důležité je zachovat cestu podél pozemků na jižní straně Anděلكy a Čertovky, která vytváří propojení vyhlídky a ulice Těsnohlídkova.

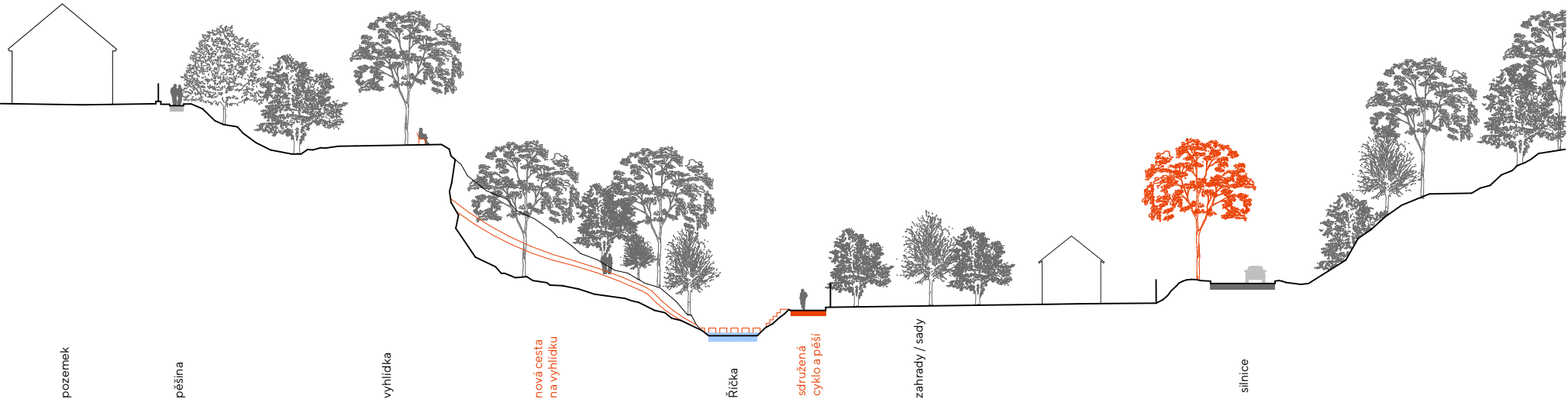
07 Varianta nového propojení, vedoucího z ulice Těsnohlídkova k mostu na konci Šlapanic v ulici Riegrova. Cesta vede přes soukromý pozemek.

08 Varianta nového propojení cesty v údolí a silnice na Bedřichovice, vedoucí po soukromém pozemku.

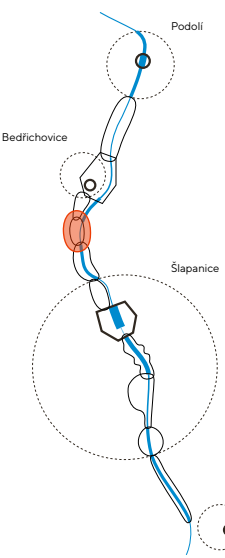

09 Návrh vytvoření odpočinkového místa pro občerstvení cyklistů a turistů směřujících po nové cyklo a pěší trase. Jednoduchý přístřešek a posezení se stoly podporují přírodní charakter.

08 MEZI ZAHŘÁDKAMI

OBÝVANÁ KRAJINA

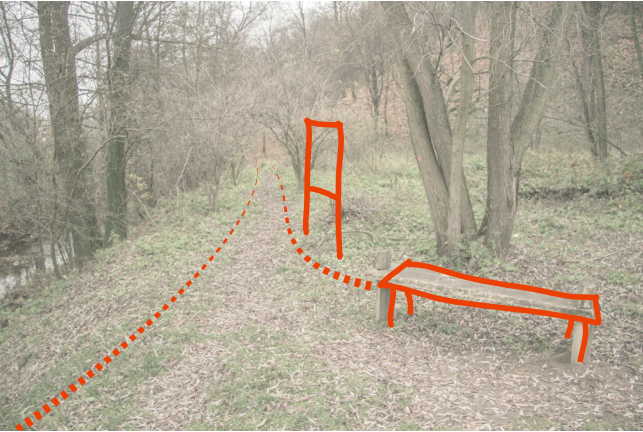

Zahrádky jsou vymezeny Údolím Andělky a Čertovky a táhnou se takřka až k hranicím Bedřichovic. Vytváří tak jakýsi dialog mezi těmito územími a zprostředkovává vstup do obou území. Toto místo návrh doplňuje nově navrženou cyklostezkou, procházející mezi plochy jednotlivých zahrádek. Návrh kultivuje vstup do přírodní památky Andělka a Četovka a podporuje prostupnost územím mezi lány zahrádek a polí s tím, že respektuje intimitu zahrádkářů. Kolonie zahrádek vytváří specifickou komunitu lidí a samo místo představuje specifický režim života lidí. Návrh se snaží iniciačně podpořit komunitní život zahrádkářů a posílit tak zdejší komunitu vymazením společného prostранství s místem pro ohniště.

Návrh podporuje tendenci platného územního plánu zachovat v místě zahrádkovou osadu a nedoporučuje v tomto místě rozvíjet plochy pro zástavbu rodinných domů. Takovým krokem by mohlo dojít ke ztrátě hodnotného charakteru území a postupnému propojování Šlapanic a Bedřichovic. Oblast zahrádek dnes slouží jako přirozený filtr mezi oběma sídlami.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - říčka		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Stávající severní vstup do Andělky a Čertovky. Podpoření vstupu do přírodní památky jednoduchými prvky, jako je lavička a informační tabule, která je v současné době umístěna v lese.

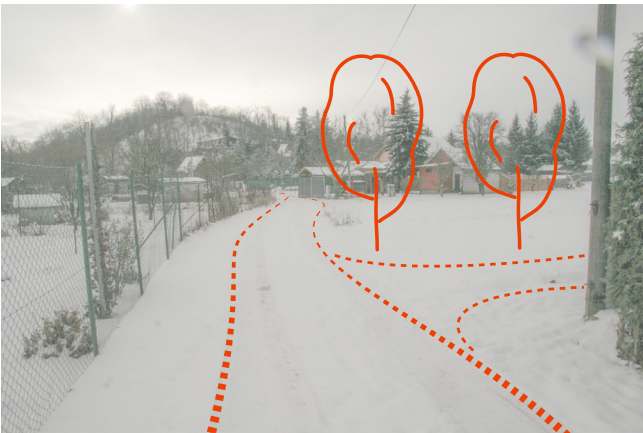
02 Pěšina mezi Říčkou a zahrádkami slouží především pro potřeby zahrádkářů ale měla by umožňovat veřejný přístup k břehům Řičky.

03 Navržené stromořadí podél silnice ze Šlapanic až do Bedřichovic doplňuje stávající vzrostlé lípy - torza historického stromořadí.

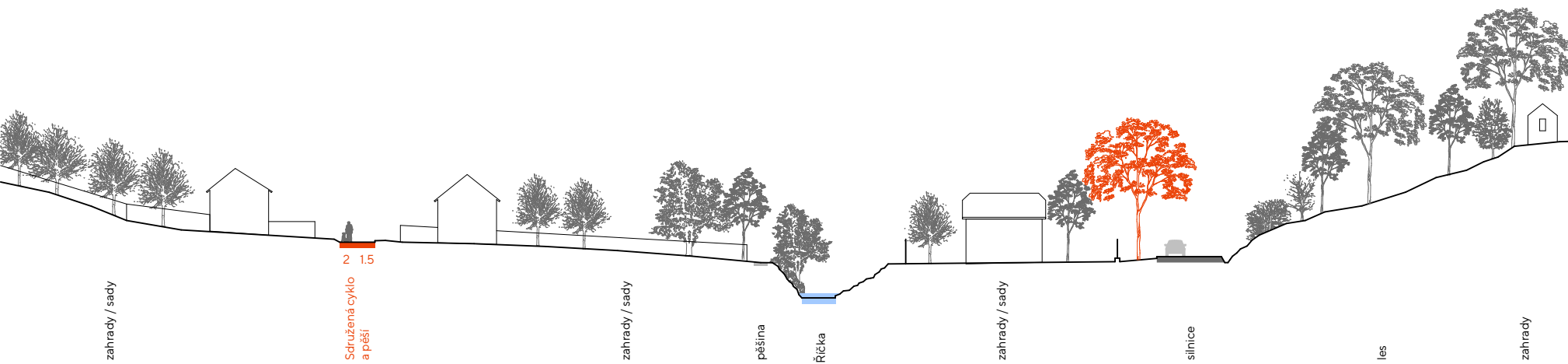
04 Navržená cyklostezka je jasně vymezena a označena. Měla by pohodlně umožňovat pohyb jak cyklistů, tak chodců.

05 Na cyklostezku se napojují stávající a navržené cesty s ovocnými stromořadími, které vedou k cestě nad zahrádkami.

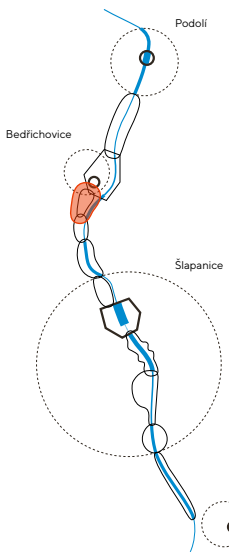

06 Místo mezi zahrádkami, které je místem setkávání zahrádkářů a komunitních akcí.

09 OBECNÍ LOUKA

OBÝVANÁ KRAJINA

V místě, na jižním kraji vesnice Bedřichovice se prostor kolem cesty otvírá. Cesta je z jedné strany lemována novým ovocným stromovým a na druhé straně, mezi cestou a Říčkou se rozkládá pole.

Návrh transformuje pole na obecní louku. Ta se stane rozšířením prostranství návsí v Bedřichovicích a poskytne tak vesnici alternativní společný variabilní prostor pro konání vesnických akcí. Návrh vnímá náves jako hlavní prostranství vesnice.

Místo se stane předsíní, která zprostředkovává vstup do vesnice a která v době, kdy neprobíhá žádná akce funguje jako květnatá louka. Louka také zprostředkovává přístup k Říčce, která vytváří prostředí louky pestřejší a zajímavější.

Důležitým bodem návrhu je obnovení cestní sítě a lávky v území kolem Bedřichovic. Návrh vrací některým důležitým cestám jejich smysl a charakter a spojuje významná místa v okolí vesnice. Důležitou je cesta směrem do Brna, kterou začíná u obecní louky a vede až k trolejbusové zastávce Hraničky u Brněnské silnice.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křížky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Navržená cyklostezka, spojená s pěší cestou je lemována ovocným stromořadím. Po pravé straně se nachází obecní louka.

02 Cesta k lávce, oddělující obecní louku a hranu zahrádek jasně vymezuje hranice louky. Cesta je určena především pro pěší. Není vhodná asfaltová povrchová úprava.

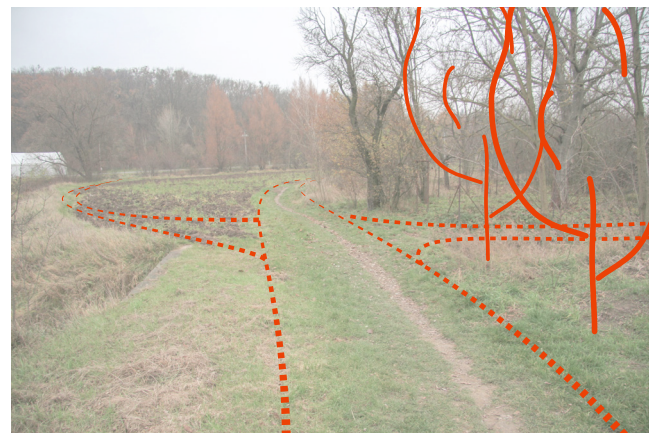
03 Nová lávka, která umožňuje spojení mezi cyklostezkou, silnicí na Bedřichovice a přírodní památkou Velký Hájek. Lávka je umístěna v místě bývalé lávky.

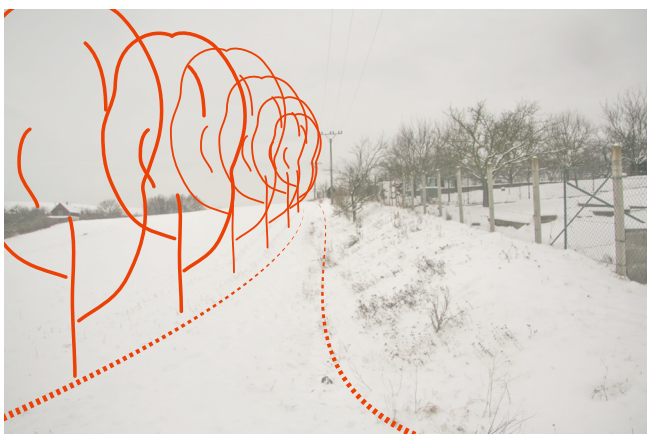
04 Lávka překonává říčku. Na straně silnice se pak pěší cesta rozděluje směrem k Bedřichovicím podél silnice a přes silnici do Velkého Hájků. Vstup je vhodné jasně označit informační tabulí.

05 Existující pěšina podél zahrádek směrem na západ, která je lidmi využívána pro procházky by měla zůstat součástí cestní síle kolem Bedřichovic.

06 Na cyklostezku se napojují i další cesty, které umožňují pohodlnější prostupnost územím. Nalevo je možná cesta pod obecní louky přes Ríčku na hlavní silnici a napravo pěšina (05).

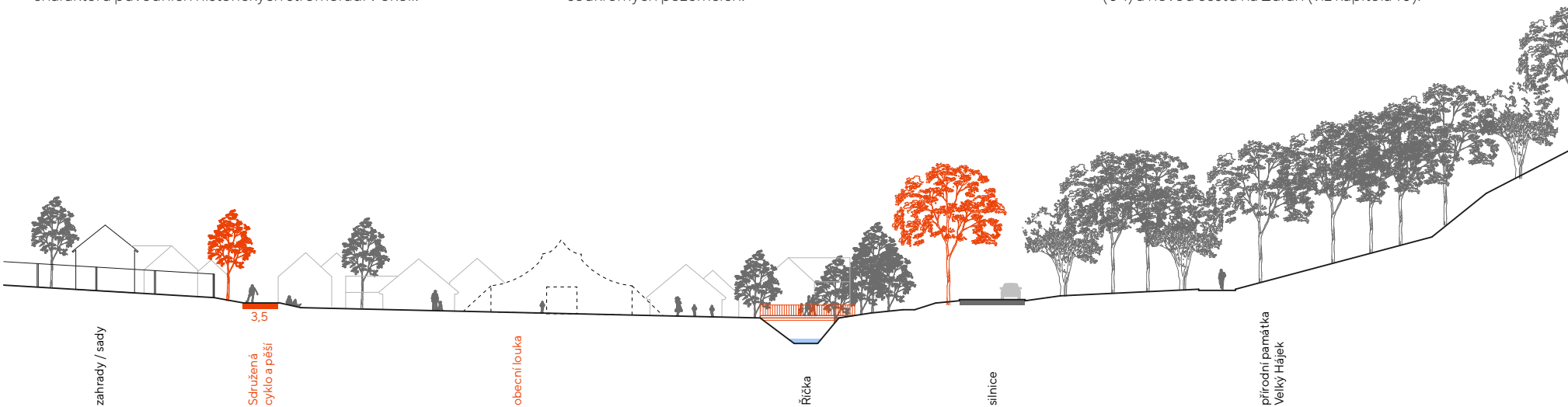
07 Nově navržená cesta vedoucí po stopě historické cesty směrem na Brno, lemovaná stromořadím. Druh stromů by měl odpovídat charakteru původních historických stromořadí v okolí.

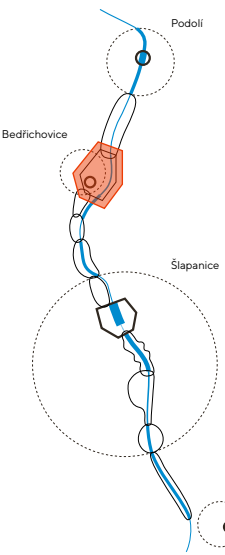
08 Ulice U Hájků končí v zahradách. Je důležité umožnit a podpořit její pokračování na obecní louku cestou pro pěší. Cesta vede po soukromých pozemcích.

09 Stávající stromořadí podél cesty na Bedřichovice je doplněno a podél silnice je navržena cesta, která spojuje přechod přes lávku (04) a novou cestu na Žuráň (viz kapitola 10).

10 BEDŘICHOVICE
VESNICE

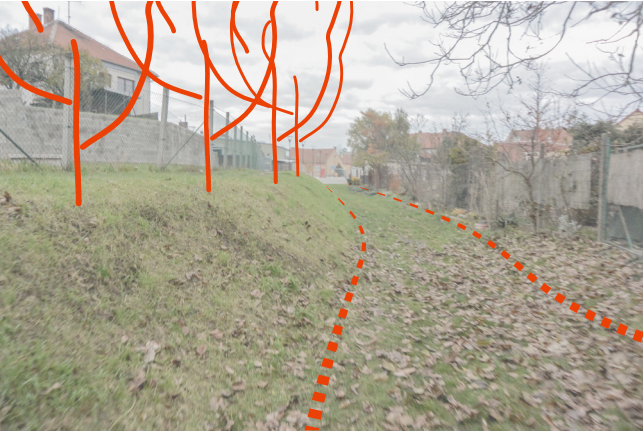
Důležitým zásahem v rozvoji vesnice bude možná nová zástavba. Návrh zohledňuje rozvojové plochy v obci a věnuje se především ploše na severovýchodě obce podél Řičky. Ta je s potokem v přímém kontaktu a možná výstavba tak ovlivní její okolí. Tato oblast je dobře obslužitelná a je v blízké návaznosti na náves.

Návrh doporučuje, aby bylo rozvojové území zpracováno samostatnou urbanistickou studií s důrazem na typologii a charakter zástavby, prostupnost územím a strukturu veřejného prostranství s ohledem na nábreží Řičky. Urbanistické řešení rozvojové plochy by nesmí obsahovat slepé ulice a musí dbát na prostupnost území a dobré napojení na okolní strukturu. Návrh poukazuje na možnou variantu nové ulice, vedoucí skrze rozvojovou oblast, která by obsluhovala území a byla napojena na ulici Hlavní. Cesta podél Řičky by měla zůstat klidnou záhumenní cestou.

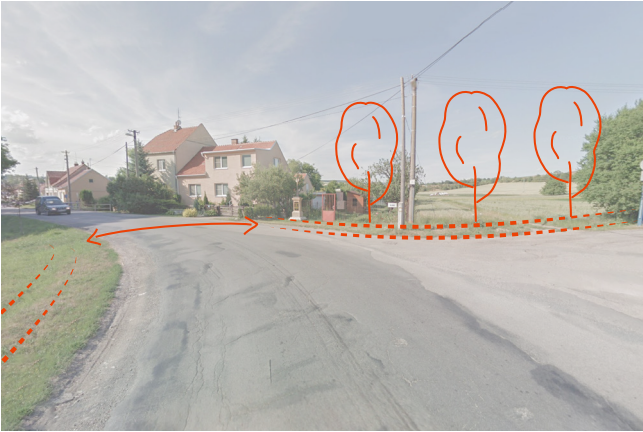
Návrh počítá s možnou realizací obchvatu vesnice. Tento záměr však studie nedoporučuje vzhledem k narušení přirozeného horizontu vesnice.

LEGENDA

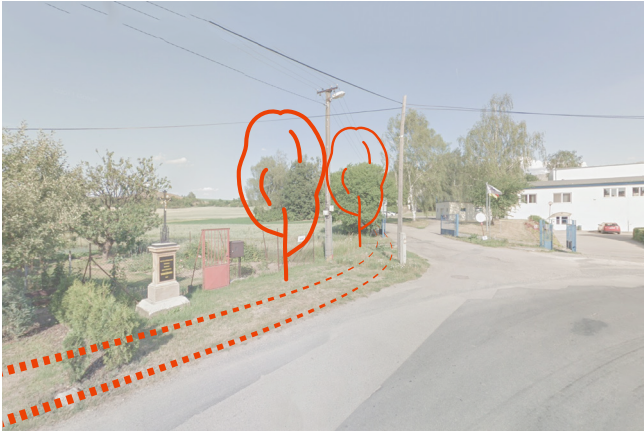
	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Nově navržená pěší a cyklostezka prochází mezi ploty, místem bývalého koryta Řičky a dále prochází přes náves, kolem kulturního domu v Bedřichovicích, podél lemovaná stromořadím.

02 Cesta podél silnice na Bedřichovice přechází na druhou stranu v místě u křižky, kde se rozdělují směrem k návsi a vpravo pokračuje nově navrženou cestou směrem na Žurán.

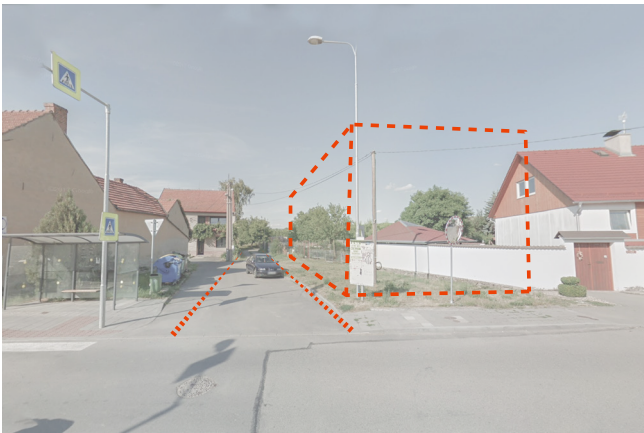
03 Cesta na Žurán prochází podél výrobního areálu a kopíruje historickou stopu. Je lemovaná stromořadím a propojuje jednotlivé přírodní památky, které se podél cesty nacházejí.

04 Současná situace mostu v Bedřichovicích neumožňuje bezpečný a pohodlný průstup pro pěší. Návrh rozšiřuje mostovku tak, aby bylo možné vybudovat chodník. Variantou je zúžení silnice.

05 Chodník se za mostem napojuje na stávající chodník, vedoucí podél domů až na náves.

06 Pohled směrem od návsi na začátek budoucí ulice, vedoucí do rozvojové oblasti. Křižovatka dvou cest je zpevněna novým objektem.

07 Současná cesta podél Řičky by se neměla stát hlavní komunikací, obsluhující novou zástavbu. Má se stát uživatelskou záhumenní cestou, která umožní přístup ke stávajícím objektům a zahradám.

08 Nová ulice se na konci vesnice napojuje ulici Hlavní, nebo se variantně napojuje na obchvat. Na jejím křížení vznikne plácek, skrze něj vede pěší cesta. Důraz je kladen na konfortní průstup.

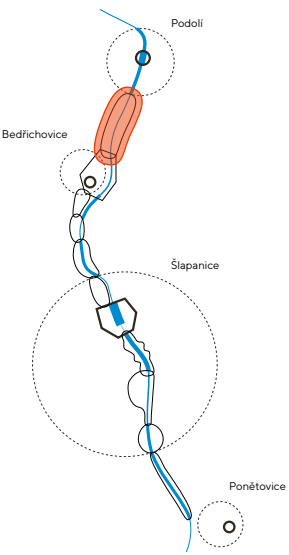
09 Vyústění ulice (popř. obchvatu) na současnou komunikaci vedoucí z Bedřichovic ke kruhovému objezdu. Začátek / konec obce doplňuje a zdůrazňuje hmota nových domů.

11

MEZI BEDŘICHOVICEMI A PODOLÍM

KRAJINA

Posledním řešeným úsekem je oblast vymezená starou Olomouckou silnicí a obcí Podolí. Krajina mezi Bedřichovicemi a Podolím je významným způsobem poznamenána dopravními stavbami (dálnice D1 a silnice 430 / II), které generují hlukovou zátěž a komplikují prostupnost územím. Na druhou stranu jsou v blízkosti kruhového objezdu umístěny zastávky autobusů, které představují pohodlné spojení s Brnem, nejenom pro obyvatele Podolí a Bedřichovi.

Návrh proto klade důraz na příjemnější spojení zastávek s návsi Bedřichovic cestou podél Řičky a skrz rozvojovou oblast. Dalším zásahem je podpoření stávající pěšiny podél Řičky směrem do Podolí a navrzení její chybějící části od dálnice až ke sportovišti v Podolí. Vznikne tak příjemnější alternativní spojení obou sídel ke stávající cyklotrase.

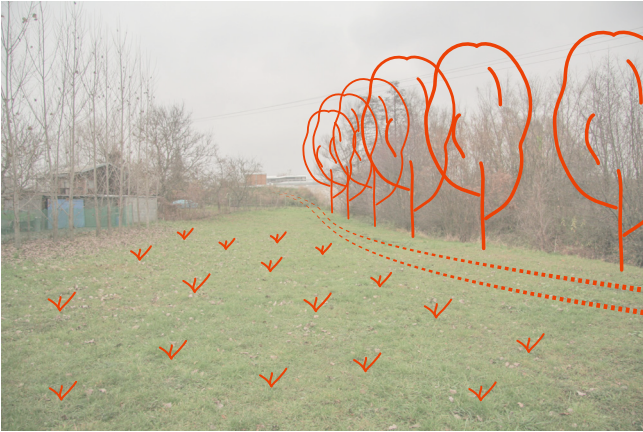
Přírodní koryto Řičky v tomto úseku je vhodné upravovat tak, aby byla podpořena biodiverzita a jeho přírodní charakter.

LEGENDA

	objekty		návrh - cesty / plochy
	významné budovy		návrh nové zástavby
	asfaltové komunikace		varianty řešení
	chodníky		navrhované stromy
	významná zeleň - parky		důležitá propojení
	mlatový povrch		možná propojení
	vodní toky - Řička		navrhované dominanty
	břehy		návrh - lávka / brod
	křižky / pomníky		vymezení charakteru
	stávající stromy		

01 Nově navržené stromořadí podél cesty, vedoucí z Bedřichovic ke kruhovému objezdu, zdůrazňuje vstup do vesnice a v případě vybudování obchvatu podpoří její prioritu.

02 Mezi silnicí na Olomouc a obcí by měla být zachována a podpořena louka, která vytváří pocitový a hlukový filtr. Je možné založit na tomto místě i ovocný sad.

03 Nově navržená pěší cesta z kruhového objezdu pokračuje směrem k Říčce. V další fázi by měla být jasně určena její trajektorie s ohledem na svah a návaznost na přechody.

04 Cesta překonává Řičku na druhý břeh pomocí nové lávky. Pak dále navazuje na stávající pěšinu podél potoka směrem na Podolí.

05 Návrh nedoporučuje vést cestu propustkou pod silnicí z důvodu složitých technických řešení a možným nákladům a narušením břehů Řičky.

06 Stávající pěšina podél Řičky, vedoucí směrem na Podolí a možné doplnění cesty jednoduchým posezením.

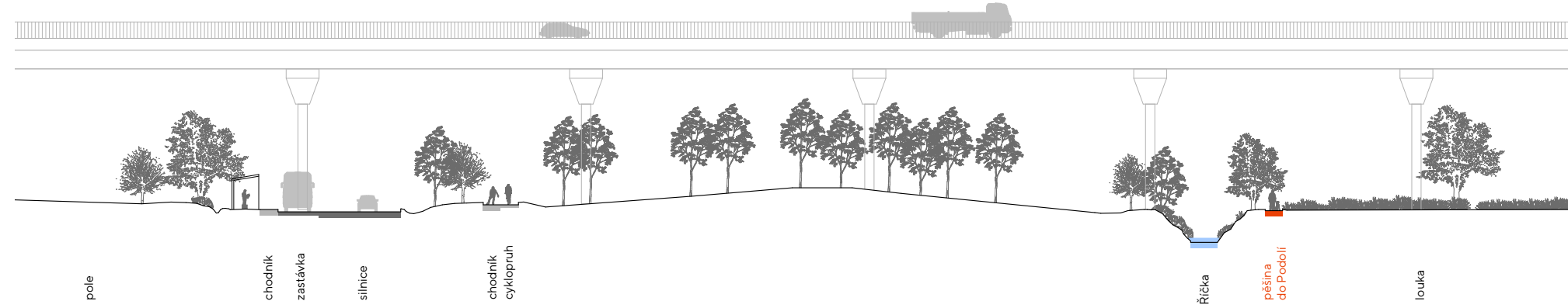
07 Dálnice vytváří zajímavý "chránový" prostor, který může najít uplatnění např. jako venkovní galerie. Stávající panel, položený přes Řičku by měl být zachován a přeměněn v lávku.

08 Od dálničního mostu, až do Podolí je navrženo pokračování pěšiny podél potoka. Cesta je vymezena pouze vysečeným pruhem.

09 Cesta končí u objektů fotbalového hřiště v Podolí. Je zaústěna ke stávající lávce, která propojuje dva břehy se sportovišti a dále navazuje na cesty v obci.

KOMUNITY A ZÁJMOVÉ SKUPINY

Mimo fyzických vlastností prostředí je důležité vnímat i rozměr společenský. V okolí Řičky žije a působí značné množství různých komunit a skupin, která se velmi často vztahují k jednotlivým místům v jejím okolí. Proto je při přemýšlení o podobě takových míst nutné zohledňovat tyto skupiny, vytvářet pro ně vhodné podmínky a respektovat jejich rozmanité potřeby. Jednotlivé skupiny se ve veřejném prostoru vzájemně setkávají a ovlivňují a nezdá se, že dochází ke střetům různých zájmů, ale i vzájemného porozumění a společenských dějů.

Řička je přírodní linkou, která je společnou pro mnoho z těchto komunit a zájmových skupin a mohla by se stát moderátorem společné diskuse mezi nimi. Na základě společného tématu je možné rozpoutat zájem o vytvoření kvalitního, rozmanitého prostředí, ve kterém najde každý své a všichni něco společného.

Prostředí můžou do velké míry ovlivňovat sami skupiny, na základě diskuse o společných tématech jak mezi, tak v rámci komunit a skupin. Studie ve svém závěru pobízí k rozpoutání diskusí o prostředí okolo Řičky a dalším společným tématům. Důležitým krokem je iniciace diskuse, která by měla vzejít jak ze strany vedení města, nebo ze strany občanů a různých zájmových skupin.

Vyvolání zájmu, nacházení témat a aktivizace společnosti je úkolem jak pro vedení města tak pro odborníky zabývajícími prací s komunitami, jako spolutvůrci veřejného prostoru – umělce, architektky, organizátory participačních setkání a dalších. Takové odborníky je vhodné oslovovat při dalších projektech, navazujících na tuto studii.

- 1 návěs v Ponětovicích
- 2 Ponětovický rybník – rekreace
- 3 potenciální plocha biotopu – rekreace
- 4 sportoviště ve Šlapanicích – sportovní aktivity města
- 5 Sokolovna – kulturní a sportovní akce
- 6 Pardálov – komunita za tratí, sousedské slavnosti
- 7 rozvojová oblast areálu ICEC – komunita nových obyvatel, nové příležitosti
- 8 komunita současných obyvatel žijících podél Řičky, naproti areálu ICEC – konfrontace
- 9 Svatojánské náměstí
- 10 Centrum Šlapanic – hlavní veřejné prostranství města (veřejná vybavenost a služby)
- 11 základní škola Šlapanice
- 12 městský park – kulturní a společenské akce
- 13 zahrádková oblast – komunita zahrádkářů
- 14 obecní louka – společenské a sportovní akce vesnice
- 15 návres v Bedřichovicích a kulturní dům – společenské akce vesnice
- 16 rozvojová oblast v Bedřichovicích
- 17 sportoviště v Podolí – sportovní aktivity města
- 18 návěs v Podolí – veřejná vybavenost a služby

